

בעניין:

עמותת הקנאביס הרפואי, ע"ר 580634582

באמצעות משרד עוה"ד יסמין מזרחי ושות'
ע"י ב"כ עוה"ד יסמין מזרחי

בית דן- אביב, רח' המלאכה 8
ת.ד. 8565 א.ת. פולג נתניה

טל: 09-7730924; פקס: 09-7730925

ועל-ידי ב"כ ד"ר (M.D.) עוה"ד אלי דואר ו/או עוה"ד פנינה צוקר

מרחוב השחם 30, פתח תקוה

טל: 03-5464529; פקס: 03-5442119

העותרת

- נ ג ד -

1. משרד הבריאות – שר הבריאות, סגנו – והיק"ר

2. משרד החקלאות ופיתוח הכפר – שר החקלאות

על-ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
מרחוב צלאח א-דין 31, ירושלים

טל: 02-6466590; פקס: 02-6467011

3. תיקון עולם בע"מ, ח.פ. 514263771

על-ידי ב"כ עו"ד רועי בלכר ו/או מוהנד נאסר ו/או עדי עמיתי

ממשרד קריספין, רובינשטיין, בלכר ושות'

מגדל ב.ס.ר. 4, רח' מצדה 7, בני ברק, 5126112

טל: 073-3202021; פקס: 073-320231

דוא"ל: royb@krb.co.il

4. בזלת נחושתן בע"מ, ח.פ. 514287697

על-ידי ב"כ עו"ד עופר שפירא ו/או טל פרג'ון

ממשרד עוה"ד שבלת ושות'

מרחוב ברקוביץ' 4, מגדל המוזיאון, תל אביב 64238

טל: 03-7778333; פקס: 03-7778444

5. הסתדרות הרוקחים בישראל, ע"ר 580017341

על-ידי ב"כ עו"ד איל פלום

מגדל ב.ס.ר. 3, רחוב כנרת 5, בני ברק, 5126237

טל: 03-5627000; פקס: 03-5628000

6. ברף אוף לייף ישראל בע"מ, ח.פ. 515517456

על-ידי ב"כ עו"ד רועי פדל או יונתן ניסנהויז

ממשרד גולדפרב זליגמן ושות'

מרחוב יגאל אלון 98, תל אביב 67891

טל: 03-6089941; פקס: 03-6089861

7. ארגון הרוקחות בישראל, ע"ר 580288553

על-ידי ב"כ זוהר יהלום

הרצוג פוקס נאמן עורכי דין

מבית אסיה, רחוב ויצמן 4, תל אביב 6423904

טל: 03-6925992/3; פקס: 03-6966464

8. בטר CannPharmaceutica בע"מ

ע"י עוה"ד רונן ברק

מרח' אבא הילל סילבר 14 רמת גן 5250607

טל: 03-7515656; פקס: 03-7515654

9. קנדוק בע"מ

10. פוקוס צמחי מרפא בע"מ

משיבות 9 ו-10 על ידי עו"ד רועי בלכר
ו/או עו"ד נגה רובינשטיין ו/או עו"ד מוהנד נאסר ו/או
עו"ד עדי עמיתי ממשרד עוה"ד קריספין, רובינשטיין, בלכר ושות'
מגדל ב.ס.ר. 4, רח' מצדה 7, בני ברק, 5126112
טל: 073-3202021; פקס: 073-320231
דוא"ל: royb@krb.co.il

11. שיח שריד בע"מ

12. פארמוקן בע"מ

משיבות 12 ו-13 על ידי עו"ד רועי בלכר
ו/או עו"ד נגה רובינשטיין ו/או עו"ד מוהנד נאסר ו/או
עו"ד עדי עמיתי ממשרד עוה"ד קריספין, רובינשטיין, בלכר ושות'
מגדל ב.ס.ר. 4, רח' מצדה 7, בני ברק, 5126112
טל: 073-3202021; פקס: 073-320231
דוא"ל: royb@krb.co.il

13. וועדת המחירים המשותפת למשרד האוצר ולמשיב 1

ומשרד האוצר - שר האוצר

על-ידי פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
מרחוב צלאח א-דין 31, ירושלים
טל: 02-6466590; פקס: 02-6467011

תגובת העותרת להודעת משיבי המדינה מיום 29/10/2020 והודעת המשיבה 6 מיום 18/11/2020, ובקשה להחלת הצו על תנאי מיום 05.12.19 כ"צו מוחלט"

העותרת מתכבדת להגיש לכבוד בית משפט זה את תגובתה להודעת העדכון מטעם משיבי הממשלה מיום 29/10/2020, על כלל טיעוניה ובקשותיה, המהווה הלכה למעשה את תשובת משיבי המדינה – אף אם באופן עיתי ו/או המתעלם ממהות העתירה - לצו על תנאי שיצא תחת ידי כבוד ביהמ"ש זה ביום 05/12/2019 (וראו ס' 6 להודעת משיבי הממשלה מיום 29/10/2019), וכן לתגובת המשיבה 6 מיום 18/11/2020. לצד כל שיפרש להלן, יודגש כי העותרת חוזרת על כל הנטען והמבוקש בידה מכבוד ביהמ"ש זה בכלל כתבי בי-דין שהוגשו על ידה בעתירה דנן – שאף בהן אין כדי הכברת מילים.

כבר בפתח הדברים יובהר, כי הודעת עדכון זו – על החלטת ועדת המחירים שבה המהווה את תשובת משיבי המדינה לצו על תנאי מיום 05/12/2019, הינה דה-פקטו ביזיונו, כמו-גם זילות וביזיון כבוד ביהמ"ש זה ומטרת ההליך מיסודו. שמשמעותה, הינה שמשיבי המדינה בכללם - והמשיב 1 בפרט - מסרבים במפגיע לעשות, בין היתר, כל שימוש בסמכויותיהם בדין, בין היתר לפי חוק פיקוח מחירי מצרכים ושירותים התשנ"ו-1996 והחלטת ממשלה 1587, כמו-גם לממש את חובותיהם בדין לפי ס' 4 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו וס' 2 ו-7 להחלטת ממשלה 1587, על מנת להעניק פתרון ממשי לסוגיות שנדרשו ממנו במסגרת הצו על תנאי מיום 05/12/2019 – ובמסגרת הדיונים שנערכו בעתירה דנן - וממילא למצוקת אוכלוסיית העותרת - שהינה

תוצאה ישירה, בין היתר, מהסרתו באחת בידי המשיב 1, בלא כל הסבר וצידוק, ובלא כל רשת בטחון, של פיקוח המחירים שנהג מזה עשור במוצרי קנאביס רפואי.

חלף חובתם זאת, ובניגוד להבטחה השלטונית שנתן המשיב 1 כי "עניי עירך קודמים", אף בניגוד לכל דוקטרינה ותועלת כלכלית, בחר המשיב 1 לייצר "קרטל יצוא" כפי נוחותו: שכן, מלבד שאין ב"פיילוט היצוא" זה – בגינו מבקשים משיבי המדינה מכבוד ביהמ"ש זה להותיר את אוכלוסיית העותרת בלא כל סעד – בכדי להקל במאומה ממשבר מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי תחתיו כורעת אוכלוסיית העותרת (כפי שעוד יודגם), וכל תועלת שיש בו – אם יש בו – ו/או שתהא לכיסם של "השבעים" ממילא, אלא שפיילוט זה – הנשען כולו על שלושה מפעלים בודדים, שלהם היתר יצוא, ובמסגרתו החברות המשתתפות התחייבו לשיווק של מספר מוצרים בודדים שהינם בביקוש נמוך, ובמחיר זהה בלא כל תחרות – יוצר דה-פקטו "קרטל" בשוק מוצרי קנאביס רפואי בישראל.

משכך; ומשעסקינן בתכשיר רפואי שהינו בגדר מצרך יסוד ו/או מצרך חיוני, ושבהיותו במרשם רופא - הרי שהביקוש אליו קשיח, דבר המקים עילה להטלת פיקוח מחירים על שוק מוצרי הקנאביס הרפואי, לפי ס' 6(ב)(1) ו-6(ב)(3) לחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996 (להלן: "חוק הפיקוח"); ומשהנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי הינם אוכלוסיית החולים הקשה ביותר במדינת ישראל, הנסמכת ברובה על קצבאות המל"ל וסיוע ממסדי - היינו אותם "עניי עירך" שהבטיח המשיב 1 כי הם "קודמים";

ומשבמשך עשור תמים טרם החלת מתווה האסדרה החדשה, הנהיג המשיב 1 דה-פקטו פיקוח מחירים על מוצרי קנאביס רפואי – במסגרתו נקבע מחיר אחיד ומפוקח לכל – אותו הסיר המשיב 1 בלא כל סיבה וצידוק נראים לעין ומבלי שניתנה בידו הרשאה וסמכות מפורשים לכך, ובלא הצבת כל רשת בטחון או תכנית חליפית – תוך שחיסל באחת את האסדרה הישנה ו/או רוקנה מתוכן; ומשאין חולק שמעת שהסיר המשיב 1 את פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי – האמירו מחיריהם במאות אחוזים ומצויים באינפלציה דוהרת מתמדת; ומשהאמרת מחירים דרסטית זו, הביאה להרחקתו של הטיפול מהישג ידם של הנזקקים לו ביותר, ובכך גרם במישרין לפגיעה קשה בזכותם החוקתית של הנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי, לחיים בכבוד ולבריאות מכח ס' 2 ו-4 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו – וכן לטיפול רפואי נאות ושמירה על רצף טיפולי מכח ס' 3, 5 ו-8 לחוק זכויות החולה, וכן מתוקף כל דין; ומשפגיעה זו אינה עומדת באף לא אחד מתנאי פסקת ההגבלה שבס' 8 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, כפי שעוד יפורט להלן;

ועוד: משכלואה אוכלוסיית העותרת במצבה הכפוי זה שנה תמימה – בין היתר, בגין מחלוקת בין המשיב 1 למשיב 13, אותה מסרבים הם במפגיע להביא להכרעה כלשהי – לרבות הכרעת הממשלה כנדרש מהלכת אפא"י; ומשכאמור ממאן המשיב 1 במופגן מלעשות כל שימוש בסמכויותיו בדין – או לממש את חובותיו בדין, כדי למנוע – ולמצער לעצור לאלתר – את הפגיעה שהומטה באזרחי המדינה החולים ביותר בגין מעשיו הוא כרגולטור, וכלל "פתרונותיו" הן הלכה למעשה "כסוכריות" ו"כהטבות הנאה" כלכליות לפוגעים בה ממש, ומשכך אין לאוכלוסיית

העותרת עוד אנא לפנות זולת כבוד ביהמ"ש זה – והם כאובדים בתהום נשיה, סובלים במחלתם בלא נגישות לטיפול הרפואי לו הם נזקקים – ולא כל תקווה באופק ;

ושמחלף פתרונות, מבקשים משיבי המדינה מכבוד ביהמ"ש זה גושפנקא ממש ליצירת "קרטל" בשוק הקנאביס הרפואי בישראל, דבר המקים עילה לפיקוח מחירים אף לפי ס' 6(א)(2)-6(א)(3) לחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996 ; ומשאותו מחיר מפקח שנהג במסגרת האסדרה הישנה נשמר, בעבור כלל אוכלוסיית העותרת בפועל אף לאחר הגשת עתירת העותרת- ודה פקטו לכל הפחות עד לצאת צו הביניים מיום 06/10/2019 – ומשכך בהכרח שהשבת הנהגת פיקוח מחירים על כנו הינה כהוראת "אל תעשה" שמהותו השבת מצב לקדמותו ;

הרי שלא נותרה לעותרת כל ברירה, ולאור כל האמור לעיל ולהלן, ולצד יתר הצווים המבוקשים בעתירתה ובמסגרת מכלול טיעוניה עד כה במסגרת העתירה דנן, מבקשת העותרת בכל בהילות מכבוד בית משפט זה כי:

א. יורה על החלת הצו על תנאי מיום 05/12/2019, כצו מוחלט, במסגרתו יורה למשיבי המדינה על השבת מצב לקדמותו - באופן שיוחזר על כנו ויונהג בפועל פיקוח מחירים על מוצרי קנאביס רפואי באשר הם, כפי שנהג במסגרת האסדרה הישנה, וזאת לתקופה שלא תפחת מתקופת המקסימום המותרת בדין להחלת צו פיקוח מחירים - ובכל מקרה עד להחלתם של הסדרים סבסודיים חלופיים בחקיקה, ולרבות קביעתו המפורשת של מקור תקצוב עתידי.

ב. יורה למשיב 1, במסגרת סמכותו כאחראי בלעדי ביישום החלטת ממשלה 1587 (וראו ס' 7, שם, נספח 1 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019) - ובהתאם להלכת אפא"י (בג"צ 879/79 אפא"י אגודה שיתופית לפירות א"י בע"מ ואח' נ' שר התעשייה ואח') הנוהגת בענייננו, להביא את המחלוקת הניטשת מזה שנה בינו ובין המשיב 13 – משרד האוצר – במסגרת ועדת המחירים, בסוגיית הטלת פיקוח מחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי להכרעת ממשלת ישראל, על מנת שיקבע וידווח לכבוד ביהמ"ש זה מה הם אותם הסדרים תקצוביים ארוכי טווח, אותם יש להחיל במסגרת האסדרה החדשה – ואשר רק בכפוף להחלתם בפועל יוכל לפוג תוקפו של פיקוח המחירים שיקבע מכוח הצו המוחלט המבוקש בסעיף א' דלעיל.

ג. לחילופין, מתבקש כבוד ביהמ"ש ליתן לעותרת כל סעד שימצא כבוד ביהמ"ש זה כנכון, צודק, ראוי ומוסרי בנסיבות הענין.

וידגש, כי בניגוד לסוגיות אחרות שבעתירה דנן – בהם טרם אמר כבוד ביהמ"ש זה דברים נחרצים, בסוגיית אינפלציית המחירים הדוהרת במחירי הקנאביס הרפואי – בעקבות הסרתו של פיקוח המחירים שנהג בהם משך עשור תמים בידי המשיב 1 – הביע כבוד ביהמ"ש זה את דרישתו הנחרצת "שלא יהיה אחד שיפגע. לא רק רפואית, גם מבחינת המחירים, זה בלתי אפשרי" (וראו עמ' 10-9 לפרוטוקול הדיון מיום 22/09/2019).

משמזה למעלה משנה נאלצים עיקר המטופלים בקנאביס רפואי לבחור בכל חודש בין מזון ובין רכישת הטיפול הרפואי לו הם נזקקים – עקב האמרת מחירים והתייקרות המצרך כדי מאות אחוזים, מצרך שהינו "תכשיר רפואי" – ומשכך "מצרך יסודי" חיוני – אף לשיטת המשיב 1 והמוגדר בידו "טיפול קו אחרון", הרי שבמצב "בלתי אפשרי" זה מצויה אוכלוסיית העותרת זה

למעלה משנה, בעודה ממתינה מדי חודש בחודשו להודעות העדכון מטעם משיבי המדינה – בתקווה שאלו יטמנו בחובן אור בקצה המנהרה.

תשובת משיבי המדינה מיום 29/10/2020, על החלטת ועדת הערר של ועדת המחירים שבה, **סותרת הלכה למעשה את הגולל אף על תקווה קלושה זו** – ובכל מקרה לכל טווח זמן נראה לעין. משכך, בסוגיית מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי - **הסעדים המבוקשים הינם בגדר מפלטה האחרון של אוכלוסיית העותרת.**

ואלו נימוקי הבקשה ;

א. בקצירת האומר:

1. בשלל הודעותיו ועדכוניו השונים לכבוד ביהמ"ש זה, אותן הגיש במהלך השנה התמימה שחלפה מאז ניפק כבוד ביהמ"ש זה את הצו על תנאי מיום 05/12/2019 ובגינו, **הודה המשיב 1** בפה מלא בעובדות הפשוטות לפיהן **מוצרי הקנאביס הרפואי הינם "מוצר רפואי וצורך רפואי"** (וראו ס' 20 לתצהיר התשובה לצו על תנאי מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020) למטופל החולה הזקוק להם – **"ויש לראות את אלה כמוצרים חיוניים"** (וראו ס' 11 לתצהיר התשובה לצו על תנאי מטעם משיבי המדינה מיום 09/06/2020).

יתר על כן, הדגיש המשיב 1 עצמו חזור והדגש, כי **"אופן ההפנייה והשימוש במוצר מייצרים מצב של ביקוש קשיח למוצרים בדומה לתכשירים רפואיים אחרים שכבר נמצאים בפיקוח.** זאת לאור צורך רפואי והפניית רופא, המפנה למוצר מסוים (THC,CBD) ולעיתים גם עם המלצה למותג מסוים." (ס' 20 לתצהיר התשובה לצו על תנאי מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020, דגשים לא במקור; וכן בס' 11 להודעת משיבי המדינה מיום 09/08/2020).

ודוק: האמרת מחירים במצרך שהינו תכשיר רפואי ומצרך חיוני, שמאחר ונרכש בכפוף לצרכים רפואיים – הריהו בעל ביקוש קשיח, מקימה עילה להטלת פיקוח מחירים לפי ס' 6(ב)(1) ו-6(ב)(3) לחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996.

2. כן, משהמדובר בתכשיר, הניתן בגין חולי בהמלצת רופא בלבד, לאדם הסובל ממחלת כרונית – היינו שאין לו לחולה כל תקווה להשכיח המחלה מגופו ונידון לחיות עימה כל ימיו; ומשניתן לחולה כרוני זה רק לאחר שמיצה החולה כל טיפול מקובל ומומלץ אחר למצבו – **וכאפשרות "קו אחרון"** – היינו ש"אין בלתו"; ומשאותם מצבים כרוניים אשר הותוו בידי המשיב 1 כמצדיקים את היתר הטיפול בקנאביס בעבור מאן דהוא כוללים **ריבוי מצבים מסכני חיים** (כגון: התקפים אפילפטיים ו/או מחלות סופניות ו/או תהליכים ניווניים פרוגרסיביים) ו/או מצבים הפוגעים דרמטית באיכות חייו ויכולת תפקודו של הפרט החולה (כגון: התקפי רעד אלימים, וספסטיות - התכווציות שרירים - קשה בחולי ניוון שרירים; העדר תיאבון ושינה בהלומי קרב או בחולי סרטן);

הרי שעיקר הנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי – שהינו "מוצר רפואי" ו"חיוני" בעל "ביקוש קשיח" כהגדרות המשיב 1 עצמו דלעיל, הינם הלכה למעשה אוכלוסיית החולים הקשה ביותר במדינת ישראל – ופועל יוצא שאף המוחלשת ביותר בכלכלת ישראל: שבגין מצבם הרפואי עיקרם המוחלט של המטופלים בקנאביס רפואי מוכרים, כנכים בידי המל"ל (ו/או בידי משרד הבטחון), ונסמכים על קצבאות וסיוע ממסדי לשם קיומם הבסיסי ביותר.

3. אכן, משך עשור תמים היו פיו וליבו של המשיב 1 בסוגיה דנן שווים, באשר נהג בהתאם לדבריו לפיהם יש לראות במוצרי קנאביס רפואי "כמוצרים חיוניים והפיקוח עליהם מוצדק מטעמים של טובת הציבור (סעיף 6(ב)(1))" (וראו ס' 11 לתצהיר התשובה לצו על תנאי מטעם משיבי המדינה מיום 09/06/2020) - ודה-פקטו, מאז שנת 2010 ולאורך כל העשור בה נהגה האסדרה הישנה, הנהיג המשיב 1 פיקוח מחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי, באופן שכל הזקוק לטיפול (בלא תלות בזן הטיפול, מינונו, ריכוזי החומרים הפעילים בו, תצורתו ו/או כל מאפיין אחר בו) שילם בעבורו מחיר אחיד ומפוקח בסך 370 שקלים בכל חודש, ותו לאו (וראו עמ' 16 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020).

ודוק: תמחור זה נקבע בידי המשיב 1 עצמו, בלי שלמי מהמורשים לספק קנאביס רפואי מטעם המשיב 1 היה כל חופש לסטות ממנו ו/או לגבות תשלום נוסף עליו. לא זו אף זו, שתשלום זה נקבע בעבור השירות בלבד – היינו פעולת הגידול, האריזה והמסירה – ולא בעבור המצרך הנמסר עצמו, וזאת מאחר קנאביס היה לאורך כל העשור – ועודנו בעת הנוכחית - בגדר סם האסור במסחר ומכר.

4. ביום 26/06/2016, כידוע, אישרה ממשלת ישראל את החלטת ממשלה 1587, המסמיכה את המשיב 1 ליישם אסדרה חדשה בתחום הקנאביס הרפואי, בין היתר באמצעות הסבת אספקת הטיפול לידי בתי המרקחת. החלטה זו גופא – או נהלי המשיב 1 שהוסמך על ידה – לא פרטו מחירון מומלץ ו/או מחיר מקסימלי מותר ו/או מנגנון לפיקוח מחירים ו/או האמרתם ו/או מנגנון סבסוד ו/או פיקוח על שולי הרווח של החוליות השונות בשרשרת הערך.

ודוק: ס' 7 להחלטת ממשלה 1587 מסמיך את המשיב 1 כאחראי הבלעדי ליישומה, וס' 5 מותיר בידיו את הסמכות "לקדם הסדרים נוספים" – מעבר לאלו שנקבעו בה – הקשורות ביישומה, לרבות בנוגע להחלת פיקוח מחירים, "בתיאום עם משרדי הממשלה הנוגעים" - אך לא בכפוף להסכמתם (וראו ס' 13 לתצהיר התשובה מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020). יתרה מזאת, החלטת ממשלה 1587 אף צפתה צרכים תקציביים כעין כאלו שידרשו ממנגנון סבסוד, וקבעה בסיפא שבה כי על אלו להיות "כפופות לחוק התקציב השנתי" – היינו להיות מעוגנים בחוק ההסדרים. ומנגד: החלטת ממשלה 1587 אינה מפרשת למשיב 1 כל סמכות להסיר את פיקוח המחירים שנהג במסגרת האסדרה הישנה, ואין היא מורה לו להותיר את מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי בלא פיקוח רגולטורי כל שהוא.

5. עוד מעת פרסום טיוטת החלטת הממשלה להערות הציבור בינואר 2016, הותרע המשיב 1, בידי ריבוי גורמים מקצועיים, נבחרי ציבור, אף בידי כבוד ביהמ"ש זה, וחוזר והתרע בידי העותרת עצמה (וראו נספחים 9-2, 28-29, ו-35-33 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019), כי תוכניתו, כפי

שעלתה מטיוטה זו כאמור, ליישום מתווה האסדרה החדשה באמצעות פתיחת שוק הקנאביס לסחר במודל "שוק חופשי" נטול כל התערבות רגולטורית במחירי המוצר – וחלף המחיר האחיד והמפוקח שנהג עד אותה העת – ובלא הצבת כל מנגנון למניעת אינפלציית מחירים ו/או להבטחת סבסוד הטיפול לנזקקים לו, **תביא לאינפלציית מחירים דרמטית – עד כי שהטיפול יוכתר כ"לעשירים בלבד" ויורחק כרחוק שמים מארץ מהישג ידם של הנזקקים לו ביותר, ושבעבורם נועד.**

6. אלא שעל אף כל האמור, **בחר המשיב 1 שלא לשעות לאזהרות הרבות, וביום 18/04/2018 החל המשיב 1 להפעיל את מתווה האסדרה החדשה, במתכונת שכונתה "פיילוט", בעבור מספר מצומצם של מטופלים בקנאביס רפואי (כמאות בודדות) - מבלי שהעמיד כל מנגנון למניעת עליית מחירים עבור המטופלים או סבסודו. במסגרת הפיילוט השתתפו שתי יצרניות, הן המשיבות 6 ו-11. מחירי מוצרי המשיבה 6 במסגרת "הפיילוט" להחלת האסדרה החדשה, עמדו כבר באפריל 2018 על 140-160 שקלים לכל 10 ג' תפוחת, ועד 280 שקלים לבקבוק המכיל 10 מל"ל שמן. מחירי מוצרי המשיבה 11 במסגרת "הפיילוט" כאמור, עמדו באותה העת על 130-150 לכל 10 ג' תפוחת.**

לוט: פרסום באתר החדשות YNET בדבר החלת האסדרה החדשה כפיילוט ופרטיו, על מחירי המוצר בה, מימים 17/04/2018 ו-17/07/2018, מצ"ב **נספח א'** לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

נספח א'

7. **אף אז, משהתממשו ה"נבואות" וכאשר יגורנו ארע, היינו שחזה המשיב 1 במו עיניו בהאמרת מחירי הטיפול בתנאי האסדרה החדשה ובהעדר פיקוח מחירים כפי שנהג עד אותה העת, לא רק שהמשיך המשיב 1 בסרבנותו להחיל את פיקוח המחירים – שנהג משך עשור ועדיין נהג באותה העת במסגרת האסדרה הישנה – אף על זו החדשה, ו/או להחיל כל מנגנון למניעת האמרת המחירים במסגרת מתווה האסדרה החדשה – ואין חרפתו רק בכך שנהג ב"שב ואל תעשה". אף במצב העניינים המתואר, ומבלי שהציע לו כל פתרון, **קבע המשיב 1 כי מתווה האסדרה החדשה - על מחיריה כפי שכבר התבטאו במסגרת הפיילוט - יוחל במלואו באפריל 2019, תוך ביטולם כליל של הסדרי ותנאי האסדרה הישנה** (וראו **נספח א'** המצ"ב לעיל כאמור).**

זאת, בלא שפרסם המשיב 1 - ואף לא ידוע האם נאספו בידיו בכלל - כל נתונים באשר לשנת הפיילוט שערך החל מ-18/04/2018 ועד למועד המיועד להחלת האסדרה החדשה כאמור, או תוכנית למניעת "זליגת" האינפלציה במחירי הטיפול במסגרת האסדרה החדשה, בלא כל גבול ופרופורציה.

8. לאור החלטתו זו של המשיב 1, **ביום 31/03/2019 הגישה העותרת עתירתה דנן, בבקשה לעצור את הפקרות החלת מתווה האסדרה החדשה עד לתיקון ריבוי ליקויים שפרטה בו, כשבין יתר עילותיה עמדה האמרת המחירים הדרמטית כפי שכבר התבטאה במהלך "הפיילוט" – והחשש, שהוצדק הלכה למעשה, כי גורלם של אותם מאות חולים שהשתתפו בפיילוט – לבחור בכל חודש בין מזון וקיום בסיסי ובין רכישת הטיפול הרפואי לו הם נזקקו – אותה "בחירתה של סופי"**

שכפה עליהם המשיב 1, תהיה מעתה נחלתם של כלל 55 אלף המטופלים בקנאביס רפואי ערב הגשת העתירה.

9. **דוק:** את עתירתה דן הגישה העותרת כאשר האסדרה הישנה המשיכה להתנהל כסדרה במתכונתה והסדרה כפי שהיו משך עשור, טרם הופרעו אלו במאומה, ומצב עניינים זה הוא ששרר אף ערב הנפקתם של הצו על תנאי מיום 05/12/2019 וההבהרות לצו הביניים מיום 15/12/2019, כדבריו של ב"כ המשיבות 3 ו-12-9 בלשונו ממש (וראו עמ' 8 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020). יתר על כן, שמתכונתה זו על מחיריה ממשיכה ומתקיימת כעת, במקביל לזו של האסדרה החדשה, ובגין צו הביניים מיום 06/10/2019 על הארכתו מיום 30/07/2020 והבהרותיו מימים 05/12/2019, 08/03/2020 ו-21/07/2020.

משכך, ברי כי כל צו שינתן בעתירה דנן, לרבות צו אשר יורה על השבתו על כנו של פיקוח מחירים – כפי שנהג זה עשור, דינו אף כ"צו אל תעשה": שמהותו הותרתו על כנו ושימורו של פיקוח המחירים הנהוג עדיין במסגרת האסדרה הישנה ומכח צו הביניים מיום 06/10/2019, ו"השבת מצב לקדמותו" על ידי החלת פיקוח זה על כלל מוצרי הקנאביס הרפואי באשר הם.

10. אכן, כבוד ביהמ"ש ניפק ביום 05/12/2019 צו על תנאי בסוגיה דנן – המורה בעיקרו למשיבי המדינה ליתן טעם "מדוע לא ייקבעו מחירי מקסימום עבור מוצרי קנביס רפואי" במסגרת האסדרה החדשה, אולם משטרם מנע כבוד ביהמ"ש זה את החלת מתווה האסדרה החדשה במלואו, ומשצו הביניים שניפק ביום 06/10/2019 משמר את זכותם לתנאי ומחירי האסדרה הישנה של מיעוט מהמטופלים בקנאביס רפואי (כשליש מכלל המטופלים ערב הגשת העתירה), הרי שדה-פקטו החיל המשיב 1 כבר באוק' 2019 את מתווה האסדרה החדשה במלואה – כמתווה בלעדי - ובין לילה ובאבחת חרב, כפה את רוב המטופלים בקנאביס רפואי, אם חפצי חיים וטיפול המה, לרכשו במסגרתה ובמחיריה נטולי הפיקוח.

11. לצד ריבוי אסמכתאות, קבלות ועלוני המכירה שהגישה העותרת לכבוד ביהמ"ש לאורך העתירה דנן – והממחישים את מחירי הטיפול במסגרת האסדרה החדשה, במהלך השנה שחלפה מאז הוציא כבוד ביהמ"ש זה תחת ידיו את הצו על תנאי (וראו אך לאחרונה **נספחים ד'-ה' להודעתה ובקשתה מיום 29/09/2020**), מוזמן כבוד ביהמ"ש להתרשם במו עיניו ממחירי הטיפול במסגרת האסדרה החדשה **בעת כתיבת שורות אלו** – כמודגם **במסגרת עלוני המכירה שהופצו מקרב נקודות המכירה השונות בשבוע שבין 15/11/2020-21/11/2020**, ואשר מהם עולה כי **מחירו הממוצע של מוצר קנאביס המכיל 10 גרם טיפול עומד על כ-240 שקלים ונע בין 200-300 שקלים ככלל**.

לוט: מדגם של 20 עלוני מכירה שהופצו בשבוע שבין 15/11/2020-21/11/2020, והמפרטים את מלאי המוצרים ומחיריהם בכל אחת מנקודות המכירה המפורסמות בהן, כפי שהתקבלו בידי העותרת, מצ"ב **כנספח ב'** לתגובה ובקשה זו ומהווים חלק בלתי נפרד הימנה.

כנספח ב'

12. משאף משיבי המדינה מודים כי המינון הממוצע הינו לפחות 40 ג' לחודש, ומשלכל הפחות 16,310 מטופלים הנדרשים לטיפול במינונים הנעים בין 40 ל-200 גרם בחודש – המהווים למעלה מרבע (!) מכלל המטופלים בקנאביס רפואי - ובכללם האוכלוסיות המיוחדות (וראו נספח ג' המצ"ב להלן, ; וכן ש' 14 ואילך לעמ' 6 לפרוטוקול הדיון מיום 22/09/2019), משמעות הדברים היא כי כבר בעת ההיא, מטופלים אשר הוסבו במסגרת הפיילוט, לרכישת הטיפול בבתי המרקחת בתנאי האסדרה החדשה, נאלצו לשלם לכל הפחות פי 2, ובמקרים רבים פי 5 ו-6 – ועד פי 10! – בעבור הטיפול, שאותו רכשו עד לאותה העת במחיר מפוקח ובעלות אחידה של 370 שקלים בלבד – וזאת בעוד מחיר מפוקח ואחיד זה השתמר בעבור כלל אוכלוסיית המטופלים בקנאביס רפואי מלבדם.

לוט: מצגת נתוני רישיונות לטיפול בקנאביס לחודש ספט' 2020, כפי שפורסמה באתר המשיב 1 והופצה ב-28/10/2020, מצ"ב כנספח ג' לתגובה ובקשה זו ומהווים חלק בלתי נפרד הימנה.

כנספח ג'

13. משכאמור, אוכלוסיית הנזקקים לטיפול בקנאביס הינה המוחלשת כלכלית ביותר בחברה הישראלית ונתמכת בעיקרה בקצבאות המל"ל, ברי כי האמרת מחירי הטיפול כדי מאות אחוזים, מאלץ את החולים הקשים ביותר במדינת ישראל, הנתלים בקצבאות זעומות (כפי שעוד יפורט) - והנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי בעצת רופאם המטפל, לבחור בינו ובין צרכי מחיה הכרחיים אחרים כגון מזון וקורת גג.

משכך, ברי כי קיימת עילה להטלת פיקוח מחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי לפי ס' 6(ב)(1)-6(ב)(3), וכי אי פיקוח כלל על מחיריהם בידי משיבי המדינה, במצב מתואר זה, מהווה, בין היתר, פגיעה מהותית וקשה בזכותם החוקתית של המטופלים הנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי לחיים בכבוד ולבריאות, לפי ס' 2, 4 ו-8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, וכן לפי ס' 3, 5 ו-8 לחוק זכויות החולה.

14. במסגרת הצו על תנאי שהוציא כבוד ביהמ"ש זה תחת ידיו ביום 05/12/2019 בסוגיה דנן כאמור, הורה אף על צירופה של ועדת המחירים כמשיבה בעתירה דנן, כמו-גם על צירופו של שר האוצר ביום 08/03/2020, ועל עדכנו של כבוד ביהמ"ש זה, בידי משיבי המדינה כולם, בדבר התקדמות הליכי ועדת המחירים והחלטותיה.

מכללן של הודעת העדכון מטעם משיבי המדינה, אשר הוגשו לכבוד ביהמ"ש זה בשנה החולפת ובגין הליכי ועדת המחירים, חוזרה ועולה העובדה הבולטת לעין, כי קיימת מחלוקת ברורה בין המשיב 1 משרד הבריאות למשיב 13 משרד האוצר: הראשון חוזר ושב על תמיכתו בצורך בהטלת פיקוח מחירים על מוצרי קנאביס רפואי לתקופה של 18 חודשים, והשני חוזר ומתנגד לכך – תוך שמתנגד אף לכל פתרון רוחבי וממסדי אחר שהוא שיחייבו באישור תקציב יעודי לכך, כגון "סל הקנאביס" (וראו ס' 19-20 בתצהיר התשובה לצו על תנאי מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020 ; ס' 10-11 הודעת משיבי המדינה מיום 09/06/2020 ; עמ' 8 ו-18 לפרוטוקול דיון בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות בנושא מיום 05/08/2020, מצ"ב להלן כנספח ד' לבקשה דנן ; ס' 5 להודעת משיבי המדינה מיום 29/10/2020). מחלוקת זו המשיכה, תוך גרירת רגליים, אף במסגרת ועדת הערר של ועדת המחירים, ושרירה וקיימת אף בעת הזו.

משכך, ובהתאם להלכת אפא"י (בג"צ 879/79 אפא"י ואח' נגד שר התעשייה ואח', וראו דברי כבוד ביהמ"ש ש זה בעמ' 4 ו-9 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020) – היה, ועדיין הינו, על השרים העומדים בראש המשיבים 1 ו-13, לפחות להביאה להכרעה בפני ממשלת ישראל, תוך הצגתם כהווייתם.

לוט: עמ' 8 ו-18 לפרוטוקול הדיון מיום 05/08/2020 בועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, מצ"ב **כנספח ד'** לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

נספח ד'

15. **ודוק: כבוד ביהמ"ש ש כרך מפורשות את עצם הנפקתו וקביעת מועד תוקפו של צו הביניים מיום 06/10/2019 – המחייב את המשך אספקת הטיפול בתנאי ומחירי האסדרה הישנה לחוסים תחתיו כאמור, בין היתר, גם בעבודת ועדת המחירים – ובתוצאותיה.** כך, לא רק שהחלטת ועדת המחירים נקבעה כאחד משלושת הפרמטרים לקביעת מועד תוקפו כבר במסגרת ניפוקו ביום 06/10/2019 כאמור, אלא, שאף הארכתו בשנית של צו הביניים, נומקה בידי כבוד ביהמ"ש ש זה "לנוכח התארכות ההליכים המתנהלים בפני ועדת המחירים הבין משרדית המשותפת למשרדי האוצר והבריאות הפועלת מכוח חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (להלן: **ועדת המחירים**), אשר דנה בנושאים הכרוכים בעתירה ובצווים שהוצאו במסגרתה" (וראו **החלטת כבוד ביהמ"ש ש זה מיום 08/03/2020**, הדגשות לא במקור).

משכך, ואף לאור דברי כבוד ביהמ"ש ש זה, לאורך דיוניו השונים בעתירה (וראו במיוחד עמ' 9-10 לפרוטוקול הדיון מיום 22/09/2019; עמ' 9-10, 15-16 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020), ולאור עובדת היותו של צו הביניים שריר ובתוקפו עד לעצם היום הזה ו"עד ובכפוף להחלטה אחרת" (וראו **החלטת כבוד ביהמ"ש ש זה מיום 30/07/2020) ברורה ומפורשת התוויתו - ודרישתו - של כבוד ביהמ"ש ש זה ממשיבי המדינה ליתן פתרון מלא למשבר מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי, בטרם יקבל החלטותיו המלאות בעתירה דנן – **ובוודאי טרם יסיר הגנה שהיא מאלו שמצא לנכון להעניק לאוכלוסיית העותרת בגין משבר זה.** כמודגם (וראו **נספח ב'** המצ"ב כאמור) – וכפי שעוד יפורט – **לא רק שפתרון כזה טרם הוצע, ומחירי מוצרי הקנאביס הרפואי במסגרת האסדרה החדשה ממשיכי להרקייע שחקים, אלא שהלכה למעשה המשיב 1 פשוט "נכנע" לדרישות משיב 13 - ויותר על מציאתו של פתרון כלל, תוך הפקרת אוכלוסיית העותרת לחסדיו של "השוק החופשי".****

משכך, ברי כי אין כל רגליים לטענת משיבי המדינה – אף של המשיבה 6 המחרה מחזיק אחריהם – לפיה "העתירה הנוכחית הגיעה למיצוי וכי דינה להדחות" (וראו ס' 18 להודעת משיבי המדינה מיום 29/10/2020). וכדברי כבוד המשנה לנשיאה השופט ח' מלצר:

"אני כבר אומר כי לא נמחק את העתירה הזו לטובת כל המעורבים להתקדמות נמשך לעקוב אחרי זה"

(וראו: עמ' 6 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020).

הוה אומר: למשיבים יש לומר, "לא מיניי ולא מקצתיי".

16. חלף הבאת מחלוקתם להכרעת ממשלת ישראל כנדרש מהלכת אפא"י, כאמור, **מבססים משיבי המדינה את כלל בקשתם האכזרית ממש זו, על "פיילוט יצוא": מעין "הסדר זמני שבע"פ"** שהתקבל בין המשיב 1 למספר בודד מתוך לכאורה כלל אותם 850 עוסקים בשוק הקנאביס הרפואי (וראו ס' 87 לתגובתם המקדמית של המשיבים 1-2 מיום 27/05/2019) - **שאינו מעוגן בדבר מלבד ברצונם הטוב של הצדדים המסחריים, והמוגבל בתחולתו לתקופת זמן של ארבעה חודשים בלבד** (הצפויים להסתיים בחודש ינואר 2021).

במסגרת "פיילוט" זה יותר לחברות המשתתפות בפיילוט – עיקרן מייצרות ומייצאות דרך מפעל תרופות אחד בלבד ("פנאקסיה") – לייצא תוצרתן בלא כל הגבלה שהיא על סוג התוצרת והיקפה, ואילו הן **בתמורה, מתחייבות "להזיל" את מחירי של מספר מוצרים בודד (4-5) מכלל מוצרי כל אחת מהן לכדי 140 שקלים לעשרה גרם (ולכדי 100 שקלים לכל 10 ג' בעבור קטינים) – ולהציעו במחיר "מוזל" זה (זה ולא אחר - שכולן התחייבו לאותו היקף "הנחה" בדיוק) בלפחות נקודת מכירה אחת בלבד ולכל היותר שלושה, מכלל עשרות נקודות המכירה הארציות (וראו נספח 3 להודעת משיבי המדינה מיום 29/10/2020).**

17. טרם יאמר דבר באשר לתוכנית שערורייתית זו – וחוצפת משיבי המדינה לבסס בקשה כה הרת אסון על בסיסה ועליו בלבד, **ישית ליבו כבוד ביהמ"ש זה לנספח ב' המצ"ב – והמשקף נאמנה את תוצאותיו של "פיילוט יצוא" זה כבר כעת, כחודש וחצי בקירוב לאחר תחילתו – וכשכמעט מחציתו מאחורינו: לפי מדגם עלוני מכירה שהופצו בשבוע שבין 15/11/2020-21/11/2020, והמפרטים את מלאי המוצרים ומחיריהם בכל אחת מנקודות המכירה המפורסמות בהן, עולה כי מחירו הממוצע של מוצר קנאביס המכיל 10 גרם טיפול עומד על כ-240 שקלים - ונע בין -200 300 שקלים ככלל. עוד בולטת לעין העובדה, כי מתוך עשרות רבות של מוצרי קנאביס רפואי הנמכרים בכל נקודת מכירה שנדגמה, מוצרים בודדים – כארבעה בממוצע, ולעיתים אף לא אחד! - נמכרים במחיר "המבצע" (140 ש"ח ל-10 ג' עבור בגיר – ו-100 ש"ח לכל 10 ג' עבור קטין, כאמור).**

ובגין זאת, ועל בסיס "תוצאות" אלו ואלו בלבד, מעיזים משיבי המדינה בעזות מצח לדרוש את דחייתה של העתירה דנן תוך ביטולם של הצווים שניתנו במסגרתה, בעודם רואים עצמם הלכה למעשה פטורים מלקיימם בכל צורה מהותית, ומכריזים הלכה למעשה על סיומה של עבודת ועדת הערר של ועדת המחירים – שכן זו תשוב ותתכנס רק "ככל שיהיה בכך צורך" ובהתאם לדיווחי ובקשות ועדת המחירים, באם יהיו כאלו (וראו ס' 6 להודעת משיבי המדינה מיום 29/10/2020).

18. **ודוק: לאור תשובתם זו של משיבי המדינה, אף לאור גרירת הרגליים במסירתה והותרת אוכלוסיית העותרת במצוקתה זה שנה תמימה, אף לאור תוצאות "פיילוט היצוא" עד כה וכפי שמודגם לעיל, אין מקום – אף לא שביב של תקווה – בהמתנה לתוצאותיו בינואר 2021. שכן משיבי המדינה הבהירו בכל לשון של הבהרה שאין בנכונותם להטיל פיקוח מחירים, ו/או להציע חלופות אחרות כגון סבסוד הטיפול, באם "פתרון" זה יכשל – כפי שכבר נראה כי צפוי להתרחש.**

ובלשון משיבי המדינה:

"חלופות אחרונות אלו אינן רלוונטיות לעת עתה בשל העדרו של תקציב מדינה, העדר החלטה על תערוף תקציבי בנושא וכן העדר גידור מחירים"

(וראו: ס' 5 להודעת משיבי המדינה מיום 29/10/2020)

19. כל זאת, בטרם אף פנינו לבחון – על קצה המזלג ממש – את משמעותו המעשית של "פתרון" אבסורדי זה עבור אוכלוסיית העותרת:

א. למעלה מ-85% ממוצרי הטיפול כלל אינם כלולים בפיילוט – ואין הנזקקים להם יכולים "להנות מהמבצע" כלל;

ב. 90% מהמוצרים הנכללים בפיילוט אינם בעלי ביקוש מלכתחילה – ומשכך היה לבעליהם ענין בהזלתם, בתקווה למוכרם כלל;

ג. משמוצר מצוין זמין במחיר מבצע בנקודת מכירה בודדת או שניים, הנבחרות באופן שרירותי ואינן מפוזרות ברחבי הארץ, הרי שהוצאות הנסיעות, הזמן והטרחה לאותה נקודת מכירה בודדת בה נמכר המוצר בהנחה – ו/או הוצאות המשלוח בהעדר יכולת הגעה למקום מרוחק – מאיינות את אותה "ההנחה" כליל;

ד. עלות של 140 שקלים לכל עשר גרם טיפול מכלל הטיפול החודשי הנדרש, משמעותה עדיין האמרת מחירים כדי פי 2 ו-3 עבור בעלי המינון הממוצע (40 ג' X 140 ש"ח לכל עשר ג' = 560 שקלים שהם כשישית מקצבת נכות כללית מקסימלית), אדרבה שעדיין מחייבת את בעלי המינונים הגבוהים לסכומים דמיוניים שאין ידם משגת אליהם (חולה סרטן או ניוון שרירים הנדרש למינון של 120 ג' ישלם עדיין 1680 שקלים שהם כמחצית מקצבת נכות מלאה, ואף הוריו של קטין אפילפטי הנזק למינון כעין זה ישלמו עד כדי 120 ג' X 100 ש"ח לכל 10 ג' = 1200 שקלים), והכל בהינתן ש"זכו" לכך שהמוצר שנדרש להם "משתתף במבצע" – שהרי במצרך בעל ביקוש קשיח עסקינן ואין ביד החולה לבחור במצרך אחר חליפי למצוין על גבי מרשם הרופא;

20. לצד זאת, הרי שחלף "פתרון" וכמנהגו של המשיב 1 בקודש, לכבות שריפה אחת בעודו מתיר הצתתן של רבות אחרות, אין "פיילוט היצוא" אלא יצירתו של "קרטל יצוא": שכן, אין מגדל קנאביס יכול לייצא תוצרתו במישרין, וחייב הוא לעשות כן באמצעות מפעל לייצור קנאביס המחזיק בתקן GMP האירופאי למפעל תרופות. היתר להחזיק בתקינת GMP אירופאית, ניתן למיטב ידיעת העותרת לשלושה מפעלים בלבד, כאשר מתוכם שניים הינם בבעלותו של מותג קנאביס (שהאחת היא המשיבה 6) – היינו שאין לשני מפעלים אלו כל עניין בעיבוד סחורתם של מותגים אחרים ומתחרים לשם יצואם. לפיכך, עיקרם של מגדלי הקנאביס המשתתפים במבצע "ייצוא תמורת הנחה" – עושים כן באמצעות מפעל הייצור "פנאקסיה", שרק דרכו יכולים הן לייצא סחורתם לחו"ל – ואשר גם היה הגורם שהוביל את גיבוש "פיילוט יצוא" זה מול המשיב 1 מלכתחילה. היינו, הלכה למעשה מתרכז עיקרו של "פיילוט היצוא" בידי מפעל ייצור אחד.

משכך, הלכה למעשה מהווה "פיילוט הייצוא" הקמתו של "קרטל" – המקים עילה להטלת פיקוח מחירים אף לפי ס' 6(א)(2) ו-6(א)(3) לחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996.

21. לאור כל האמור, וכפי שיפורט להלן, טוענת העותרת כי:

א. הסרתו באחת של פיקוח המחירים שנהג במשך עשור על מוצרי קנביס רפואי – בגין החלת מתווה האסדרה החדשה - ופתיחתו של השוק למודל "שוק חופשי", בלא הצבתה של כל רשת בטחון שהיא (תכנית למניעת אינפלציית מחירים, תוכנית סבסוד הטיפול, וכיוצ"ב) – על אף כל ההתראות, והפקרתה גם בעת הנוכחית של אוכלוסיית העותרת לחסדי "כוחות השוק", מהווה בין היתר, פגיעה מהותית וקשה בזכותם החוקתית של המטופלים הנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי לחיים בכבוד ולבריאות, לפי ס' 2, ו-4 לחוק יסוד: יסוד כבוד האדם וחירותו, וכן לפי ס' 3, 5 ו-8 לחוק זכויות החולה, ועל-פי כל דין.

ב. משלמשיב 1 אין ולא היתה כל הסמכה מפורשת בחוק להסיר את פיקוח המחירים שנהג במסגרת האסדרה הישנה משך עשור – במסגרת החלת מתווה האסדרה החדשה, הסרת פיקוח המחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי נעשתה בחוסר סמכות, ומהווה חריגה מסמכות עד בטלות מדעיקרא; ומשפגיעה זו ממילא זרה לערכי מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית; ומשפגיעה זו עומדת בניגוד לתכלית החלטת הממשלה 1587 "לאפשר למטופלים מקור אפקה ראוי של קנאביס לשימוש למטרות רפואיות" (וראו ס' 2 לנספח 1 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019) – ושמכך בניגוד למקור הסמכתו של המשיב 1 – ואינה משרתת כל תכלית ראויה; ומשמסרב המשיב 1 – בלא כל הסבר והצדקה – לעשות כל שימוש בסמכויותיו מכוח כל דין, אדרבה לקיים את חובותיו מכוח ס' 4 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, למנוע פגיעה זו, ומשכך אין היא יכולה במהותה להחשב כבמידתית "במידה שאינה עולה על הנדרש";

ברי אף כי פגיעה קשה זו, שקיים ומקיים המשיב 1, באוכלוסיית המטופלים הנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי אינה עומדת באף לא אחד מסייגי פסקת ההגבלה הבאים בס' 8 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו – ומשכך לא רק שאינה כדין אלא שאף אינה חוקתית.

ג. בהיות מוצרי הקנאביס הרפואי – אך לשיטת המשיב 1 כמודגם להלן – "תכשיר רפואי" שהינו בגדר "מצרך יסוד חיוני", הנרכש בגין חולי ובכפוף למרשם רופא – ומשכך מצוי "בביקוש קשיח"; ומשפיקוח מחירים נהג בעבור מוצרי קנאביס רפואי מזה כעשור – והוסר בלא כל סיבה וצידוק ואף בלא כל רשת בטחון, ותוך חריגה בוטה מסמכות; הרי שהאמרת מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי בעקבות החלת מתווה האסדרה החדשה ובגינו מקימה עילה להטלת פיקוח מחירים לפי ס' 6(ב)(1) ו-6(ב)(3) לחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996. כן, החשש הכבד והממשי להיווצרותו של "קרטל" בגין ועקב "פיילוט הייצוא", מקים עילה להטלת פיקוח מחירים אף לפי ס' 6(א)(2) ו-6(א)(3) לחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996.

ד. פגיעה זו נמשכת זה שנה תמימה, עת שכל הגורמים לה – והאחראיים לה – מכירים בה, בסיבותיה, ובהשלכותיה על אוכלוסיית העותרת. אלא, שחלף פתרון – כפי שדרש כבוד ביהמ"ש זה במסגרת הצו על תנאי מיום 05/12/2019 ובדיוניו בעתירה דנן, ובלא שהשתנה דבר בנסיבות שהביאוהו לפרוש הגנתו על אוכלוסיית העותרת באמצעות שני צווים שהוציא תחת ידיו, ולאור מחלוקת בלתי פתירה אותה ממאנים משיבי המדינה להביא להכרעת הממשלה כנדרש מהלכת אפא"י. מבקשים משיבי המדינה מכבוד ביהמ"ש זה – בפה מלא ובלא כחל וסרק, אף בלא כל רמז לנקיפות מצפון – לדחות את עתירת העותרת בלא כל סעד, ולהותיר עשרות אלפי חולים קשים במחלות חשוכות מרפא בסבלם - כשהם נאלצים בכל חודש מחדש לבחור בין מזון ובין הטיפול שהמשיב 1 עצמו הכתיר "קו אחרון".

זאת, בעוד כל שיצא תחת ידיהם הם עד כה, הינן כ"קורבנות למולך", המיטיבות רק עם בעלי ההון והשררה על חשבון החולים והנדכאים. משכך, תשובת משיבי המדינה מיום 29/10/2020 הינה דה-פקטו ביזיונו של הצו על תנאי מיום 05/12/2019, כמו-גם זילות וביזיון כבוד ביהמ"ש זה ומטרת ההליך מיסודו.

ה. בנסיבות אלו, אין כל מנוס מלבד החלתו של הצו על תנאי מיום 05/12/2019 כ"צו מוחלט" – אשר יאפשר החלתו של פתרון רוחבי וארוך טווח, בצורת פיקוח המחירים אשר נהג באסדרה הישנה, בעבור כלל המטופלים בקנאביס רפואי, ויבטיח כי תופסק הפגיעה הקשה בזכויותיהם – ופועל יוצא שבשלומם ובריאותם הפיזית והנפשית ממש.

ב. הרקע העובדתי -

22. כאמור, למן ראשית הטיפול בקנאביס רפואי בישראל ועד לעת הנוכחית, מוגדר הוא בידי המשיב 1 כ"טיפול קו אחרון" אשר היתר לנטלו ניתן מידי רק לאנשים החולים באחת מן המחלות / מצבים רפואיים הכרוניים המוגדרים על ידו כמותווים למתן טיפול בקנאביס רפואי, שתכליתה "לשם הקלה על מצבו הרפואי" כמצוין מפורשות על גבי ההיתר עצמו (וראו העתקי רישיונות לדוג', נספחים ט"ז ו-י"א לבקשת העותרת מיום 12/01/2020 ; נהלי המשיב 1 - עמ' 48 לנספח 10 בעתירת העותרת מיום 31/03/2019). משכך, ומשהיתר שכזה ניתן לאדם חולה רק בכפוף להמלצת רופא מומחה – ורק בכפוף להתחייבות רופא זה לבצע מעקב אחר המטופל "מעט לעת"; וגם אז - רק לאחר שהודגם כי מוצו בעבורו כל אפשרויות הטיפול האחרות להטבת מצבו הרפואי ;

הרי שקנאביס רפואי הינו – בהכרח, וכפי שהמשיב 1 הגדירו בהצבת תנאיו אלו – טיפול / תכשיר רפואי לכל דבר וענין. וכך אף הבהיר המשיב 1 עצמו, במסגרת תצהיר התשובה שהגישו משיבי המדינה לכבוד ביהמ"ש זה ביום 14/01/2020 - וכנימוק לתמיכתו בהטלת פיקוח המחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי במסגרת האסדרה החדשה: "בענין רגיש זה של מוצר רפואי וצורך רפואי יש סכנה לנזק משמעותי ופגיעה בטובת הציבור." (ס' 20, שם).

23. יתר על כן, כפי שהדגיש המשיב 1 עצמו בדבריו (שם), "אופן ההפנייה והשימוש במוצר מייצרים מצב של ביקוש קשיח למוצרים בדומה לתכשירים רפואיים אחרים שכבר נמצאים בפיקוח.", ודברים דומים באו מפיו גם בס' 11 להודעת משיבי המדינה מיום 09/06/2020. רוצים לומר:

משהמדובר בתכשיר רפואי, אשר עצם נטילתו – אדרבה הרכבו ומינונו וכיוצ"ב באלו משתנים המשפיעים על המוצר הנרכש בידי החולה – נקבעים בידי הרופא המטפל עצמו ובהתאם לצרכים הקליניים הנובעים ממצבו של המטופל, הרי שהמדובר בביקוש קשיח למוצר ספציפי - באופן שלא ניתן להציע מוצרים דומים תחתיו, ואין למטופל הנדרש לרוכשו חופש בחירה בשכאלו.

24. **יתר על כן:** משהמדובר בתכשיר, הניתן בהמלצת רופא בלבד, לאדם הסובל ממצב רפואי כרוני בלבד – היינו שאין לו לחולה כל תקווה להשכיח המחלה מגופו ונידון לחיות עימה כל ימיו ; ומשהטיפול בקנאביס רפואי ניתן לחולה כרוני רק לאחר שמיצה כל טיפול קונבנציונאלי אחר המקובל ברפואה המודרנית למצבו, היינו, רק לאחר שנבחן ונבדק הדבר בניסוי וטעיה ממש – ונמצא כי אף תכשיר חלופי ו/או טיפול מוכר למצבו של החולה אינו משיג בעבורו את אותה היעילות הטיפולית המושג בעבורו באמצעות הטיפול בקנאביס רפואי, ומשכך "אין בלתו" ; ומשאותם מצבים כרוניים אשר הותוו בידי המשיב 1 כמצדיקים את היתר הטיפול בקנאביס בעבור מאן דהוא, כוללים ריבוי מצבים מסכני חיים (כגון התקפים אפילפטיים ו/או מחלות סופניות כגון סרטן או ALS) ו/או מצבים הפוגעים דרמטית באיכות חייו ויכולת תפקודו של הפרט החולה (כגון התקפי רעד אלימים, ספסטיות קשה וכאבים חמורים בחולי ניוון שרירים ; העדר תיאבון ושינה בהלומי קרב) ;

הרי שהטיפול בקנאביס רפואי הינו בגדר מצרך יסוד חיוני בעבור הפרט החולה הנדרש לטיפול באמצעותו – לבריאותו ושלומו הפיזי ממש, הנכלל בגדר זכותו החוקתית הבסיסית לחיים בכבוד, לבריאות ולקבלת טיפול רפואי הולם.

25. **העובדה שיש להתייחס לטיפול בקנאביס רפואי עבור הנזקקים לו בגין מחלתם הכרונית וחשוכת המרפא, כמצרך יסוד חיוני, עולה גם מדבריו של כבוד בית משפט זה (וראו עמ' 10 לפרוטוקול הדיון בהליך דנן מיום 04/03/2020):**

"כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: המחיר פרוגטיבי. יש כאלה שאינם יכולים לעמוד במחיר. לפי חוק הפיקוח על מחירים, מצרך יסוד, אם היו מעלים אותו, שלא היה בפיקוח כמו לחם שחור ביצים חלב, לא הייתם עושים דבר? אני לא מבין את זה."

26. **אכן, אף המשיב 1 מסכים וטוען במפורש, במסגרת עמדותיו בועדת המחירים הבין-משרדית שהוקמה לצורך הסוגיה, כי יש לראות במוצרי הקנאביס הרפואי מצרך יסוד חיוני (וראו ס' 11 להודעת משיבי המדינה מיום 09/06/2020, הדגשות לא במקור):**

"בנוסף, ההצדקות והעילות להטלת פיקוח מחירים על תכשירים (תרופות) קיימות לעמדת נציגי משרד הבריאות בוועדה גם לגבי מוצרי קנאביס ויש לראות את אלה כמוצרים חיוניים והפיקוח עליהם מוצדק מטעמים של טובת הציבור (סעיף 6(ב)(1))."

27. **מטבע הגדרתו של הטיפול הרפואי בקנאביס בידי המשיב 1 כ"טיפול קו אחרון" – הניתן רק לחולה במחלה כרונית חשוכת מרפא, הרי שהמטופלים בקנאביס רפואי בישראל כיום, המונים**

בעת זו לפי נתונים שפרסם המשיב 1 בחודש ספט' 2020, 73,914 איש, הינם הלכה למעשה אוכלוסיית החולים הקשה ביותר במדינת ישראל (וראו נספח ג' המצ"ב כאמור).

בכלל אוכלוסייה זו נמנים, בין היתר: חולי סרטן (כ-13,500 לפי נתוני המשיב 1), אפילפסיה עמידה לטיפול תרופתי אצל ילדים (כ-2000 לפי הנתונים שבידי העותרת), אוטיזם המלווה בהתקפי זעם אלימים (כ-1000 לפי הנתונים שבידי העותרת), מחלות נוירולוגיות ניווניות כגון ALS / טרשת נפוצה / פרקינסון (כ-2500 לפי נתוני המשיב 1), מחלות זקנה וניוון מוחי כגון אלצהיימר / דמנציה (מספר לא ידוע ונכלל בקרב המשיב 1 בקטגוריית "אחר" - הכוללת 8837 מטופלים), מחלות אוטואימוניות כגון קרוהן /או של המערכת החיסונית כגון איידיס (כ-2000 לפי נתוני המשיב 1), פצועי מערכות ישראל הסובלים מ-PTSD שאינם יכולים להפסיק לשמוע את תותחי המלחמה, (כ-6455 לפי נתוני המשיב 1), ועוד ועוד חולים קשים בכהנא מחלות חשוכות מרפא, חלקן מסכנות חיים ממש - וחלקן מותירות את הסובל מהן במצוקה כה גדולה, וחיים ללא כל איכות ובתשישות מתמדת, עד שהוא שואל נפשו למות.

28. משכאמור ניתן הטיפול בקנאביס רפואי כ"טיפול קו אחרון" שאין בלתו בעבור החולה באחת מן המחלות הכרוניות עבורן התווה המשיב 1 טיפול זה, הרי שמשמעות הדברים עוד, בהכרח, היא שעיקרם המוחלט של המטופלים בקנאביס רפואי, כאמור, הינם מוכרים כנכים בידי המל"ל (ו/או בידי משרד הבטחון), ונסמכים על קבצאות וסיוע ממסדי לשם קיומם הבסיסי ביותר. חלקם, לעולם לא יוכלו לעמוד בזכות עצמם, ולנצח יהיו סמוכים על שולחנו של אחר.

ודוק: נכון לכתיבת שורות אלו, המוכר כבעל 100% נכות בידי המל"ל משתכר קצבת נכות בסך 3321 שקלים לחודש, ובאם מצבו סיעודי ודורש עזרה – אזי תתווסף לו קצבת שירותים מיוחדים בסכום נוסף אשר לא יעלה על פי 1.75 מסכום קצבת הנכות (עד 5,341 שקלים בחודש). משכך, אף מטופל המצוי במצב סיעודי קשה ביותר ("שתלוי לחלוטין באדם אחר בעשיית כל פעולות היום-יום בכל שעות היממה", וראו נספח ג' להלן) עד כי מקבל מאת המל"ל את מלוא קצבת השירותים המיוחדים האפשרית - לצד קצבת הנכות - שמטרתה כיסוי הוצאות עודפות בפועל הנובעות ממצבו הסיעודי זה, נאלץ להתקיים לכל היותר מסך של 3321+5341 = 8862 שקלים בחודש לכל צרכיו. באם המטופל הינו קטין או חוסה, אזי תשכלל בכך קצבת הורים, העומדת על מאות שקלים בודדים לחודש והכפופה לעיתים למבחן הכנסה.

לוט: נתוני הזכאות וגובה קצבאות נכות, שירותים מיוחדים, והורים, כפי שמופיעים באתר המל"ל נכון ליום 22/11/2020, מצ"ב נספח ד' לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

נספח ד'

29. נמצאנו, אם כן, שעל פי כל הגדרה וקנה מידה, אוכלוסיית המטופלים והנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי בישראל, הינה במהותה אותם "עניי עירך"¹ שבשולי אחוזוני ההכנסה – שאין חולק כי מוסד יסוד הוא בערכיה, הן היהודיים והן הדמוקרטיים, של מדינת ישראל, כי חובתה לדאוג להם ראשית ולפני הכל (כפי שעולה מחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, וחקיקת רווחה ענפה כגון חוק הביטוח הלאומי, חוק יסוד בריאות ממלכתי, וכיוצ"ב). הנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי

¹ תלמוד בבלי, מסכת בבא מציעא, דף ע"א, עמוד א'; תנא דבי אליהו רבה פרשה כה

הינם החולים ביותר בחברתינו – שהגורל היכה בהם בצורה האכזרית ביותר והותיר אותם חסרי אונים למול סבל גופני ונפשי מתמיד שנכפה עליהם, שבגין מחלתם וסבלם כי רב מתקשים להתפרנס בכוחות עצמם ונזקקים לסיוען של קצבאות ותמיכות ממסדיות - ופועל יוצא שהינם החלשים והמוחלשים ביותר בחברה הישראלית. על אלו אומרת התורה (דברים טו:ח):

”כִּי פֶתַח תִּפְתַּח אֶת יָדְךָ לּוֹ וְהַעֲבַט תַּעֲבִיטְנוּ דֵי מַחְסְרוֹ אֲשֶׁר יֶחֱסֵר לוֹ”

30. כאמור, ערב הגשת העתירה דנו, ומזה כעשור בקירוב, נהגו בישראל הסדרי גידול, ייצור ואספקת קנאביס רפואי לנזקקים לו להמלצת רופאיהם ובאישור המשיב 1, שמספרם ערב הגשת העתירה עמד כבר אז על "קרוב ל-50,000 מטופלים" (וראו ס' 7 לתגובתו המקדמית של המשיב 1 מיום 27/05/2019), באופן שכל הזקוק לטיפול - בלא תלות בסוג הטיפול, מינונו, ריכוזי החומרים הפעילים בו, תצורתו ו/או כל מאפיין אחר בו - שילם בעבורו מחיר אחיד ומפוקח בסך 370 שקלים חדשים בכל חודש, ותו לאו.

31. ודוק: תמחור זה נקבע בידי המשיב 1 עצמו, ונהג דרך קבע זה קרוב לעשור (כאשר עד לשנת 2009 הטיפול סופק בלא עלות כלל), מבלי שלמי מהמורשים לספק קנאביס רפואי מטעם המשיב 1 היה כל חופש לסטות ממנו ו/או לגבות תשלום נוסף עליו ובגין רכישת הטיפול עצמו. היינו, דה-פקטו, משך כל העשור השני של שנות ה-2000, הנהיג המשיב 1 פיקוח מחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי בישראל. ובלשונו של סגן שר הבריאות יואב קיש, במסגרת הדיון שנערך בנושא בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת ביום 05/08/2020:

"ההסדרה הישנה הייתה במחיר פיקס, 370 שקלים לכל כמות"

לוט: עמ' 8 ו-18 לפרוטוקול הדיון מיום 05/08/2020 בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, מצ"ב כנספח ה' לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

נספח ה'

32. בעובדה כי אכן הנהיג המשיב 1 פיקוח מחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי במסגרת ולמשך כל תקופת התנהלות האסדרה הישנה – במסגרתה קבע המשיב 1 את מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי ובכל מקרה נדרשו לאישורו, הכיר אף כבוד ביהמ"ש זה בעצמו (וראו עמ' 16 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020 בעתירה דנן):

"כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: האמת שקודם חזה לא עלה באסדרה הישנה למעשה החברות היצרניים המגדלים יצרו את השוק, הם הציעו מחיר למשרד הבריאות, והוא קבע את המחיר, הוא אישר את המחיר. בהגינות ב"כ המדינה אמר אחרת היינו מתערבים [...]"

33. ביום 26/06/2016, כידוע, אישרה ממשלת ישראל את החלטת ממשלה 1587, המתווה עקרונות ליישום אסדרה חדשה בתחום הקנאביס הרפואי. עקרונות אלו נסובים ברובם (אך לא רק) על הפרדת החוליות המבצעות פעולות שונות בתהליך הגידול והייצור, באופן שפעולות שנעשו קודם לכן בידי גורם אחד – ובמקום אחד – נעשים כעת בידי ריבוי (עד 7) גורמים תוך שינוע התוצרת בין

כלל גורמים אלו. ס' 7 להחלטת ממשלה 1587 מסמיך את המשיב 1 כאחראי הבלעדי ליישומה, ובחודשים שקדמו לאישורה גיבש נהלים פנימיים כהכנה ליישומה – ואשר הינם בין עילות הגשת העתירה דנן, ביניהם נוהל 151 – לגידול קנאביס רפואי, נוהל 156 למפעלי ייצור קנאביס רפואי, נוהל 154 למתודה קלינית לטיפול בקנאביס רפואי, וכיוצ"ב, כאשר היה בכולם – לחוד ובמצטבר – כדי להשפיע משמעותית על עלות ייצור הטיפול ומשכך על מחירו הסופי (וראו **נספחים 10, 21-22 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019**; בג"צ 4072/20 בזלת נחושטן בע"מ נ' שר הבריאות ואח').

דיוק: הסמכתו הבלעדית זו של המשיב 1 ביישום החלטת ממשלה 1587, אינה מוגבלת רק להסדרים שנקבעו בה, והיא מתירה בידינו את הסמכות והאחריות המקצועית "לקדם הסדרים נוספים" הקשורים ביישומה, ובכלל זאת החלטות באשר להחלתו של פיקוח מחירים – וזאת "בתיאום עם משרדי הממשלה הנוגעים" אך לא בכפוף להסכמתם (וראו ס' 13 לתצהיר התשובה מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020). **ומנגד: החלטת ממשלה 1587 אינה מפרשת למשיב 1 כל סמכות להסיר את פיקוח המחירים שנהג במסגרת האסדרה הישנה, ואין היא מורה לו להותיר את מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי בלא פיקוח רגולטורי כל שהוא.**

34. יתר על כן, אף מחילופי הדברים הנזכרים בין כבוד המשנה לנשיאה השופט ח' מלצר וב"כ המדינה (וראו ס' 31 דלעיל, וכן עמ' 16 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020), **עולה במפורש כי בכוחו ובסמכותו של המשיב 1 להתערב בקביעת מוצרי הקנאביס רפואי – וכי אין ביכולתם של העוסקים בתחום לקבוע כל מחיר העולה רוחם, בלית דין ובלית דיין, "אחרת היינו מתערבים" (שם).**

35. **החלטת ממשלה 1587 קבעה, בין היתר, את הסבת אספקת הטיפול לידי בתי המרקחת – שירכשו מחוליות הייצור השונות, באמצעות מודל "שוק חופשי" – במסגרתו יצרניות שונות אמורות להתחרות זו בזו על רכישת סחורתן בידי בתי המרקחת השונים לאספקה לצרכן. היינו, מעצם הגדרתו של המודל החדש – לא יכול היה להשתמר בו מחיר אחיד כלשהו באופן טבעי וללא החלת פיקוח מחירים יזום גם במסגרתו, כשם שנהג במודל האסדרה הישנה, שכן מרכיב יסודי ב"שוק חופשי" הינו תחרותיות אף בתמחור המוצר. זאת, מבלי שפרשה החלטת ממשלה 1587 – בעצמה או בנהלי המשיב 1 שקבע בעצמו - מחירון מומלץ ו/או מחיר מקסימלי מותר ו/או מנגנון לפיקוח על האמרת מחירים ו/או מנגנון סבסוד לנזקים לו.**

36. **עוד מעת פרסום טיוטת החלטת הממשלה להערוך הציבור בינו' 2016 – ועימה טיוטות אותם נהלים פנימיים שגיבש המשיב 1 ליישומה, הותרע המשיב 1 בידי ריבוי גורמים מקצועיים, ונבחרו ציבור, ארגוני פעילים כגון העותרת ואף בידי כבוד ביהמ"ש זה בעצמו (וראו **נספחים 9-2, 29, 33-35 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019**), בדבר הצפי שנהלים אלו שגיבש לשם יישומה העתידי של החלטת ממשלה 1587, בעודה טיוטה וטרם אישורה הסופי - ובכללם שילוש שרשרת הערך ודרישותיו להכבדת הליכי הגידול, ייצור, בדיקות, אריזה, אחסון ושינוע של אספקת הקנאביס הרפואי לנזקים לו - והכל בלא הטמעתו של פיקוח המחירים שנהג עד אז במסגרת המבנה החדש, ובלא הצבתה של כל רשת בטחון חלופית כגון מחירון מומלץ ו/או מחיר מקסימלי מותר ו/או מנגנון לפיקוח על האמרת מחירים ו/או מנגנון סבסוד לנזקים לו, תביא להאמרת מחירים דרמטית.**

37. לא היו אלו הערות רקע או התראות רפות, אלא **שהנושא עמד במרכזו של מו"מ שניהלה** **"השדולה למען הקנאביס הרפואי" בראשות חה"כ השכל עם נציגי המשיב 1** באשר לנוסח טיוטת החלטת הממשלה 1587. **וכך נכתב במסמך סיכום הדיונים** שנשלח מאת לשכת חה"כ השכל לנציגי המשיב 1 ביום 16/02/2016 (וראו ס' 5 בנספח 33 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019) – **ולמעלה משנתיים טרם** החלת מתווה האסדרה החדשה כפיילוט:

"נציגי משרד הבריאות טענו בפני חה"כ השכל כי ישנם מודלים לפיהם פתיחת השוק תוביל לירידת מחירים. פתיחת שווקים היא מדיניות של ממשלת ישראל ונראה שזהו נסיון לעשות זאת גם בתחום הקנאביס הרפואי. **מצד שני, ישנו חשש כי פתיחת הענף עלולה להוביל ליצירת קרטלים ולהעלאת מחירים דווקא. לפיכך, יש צורך למצוא מנגנון למניעת עליית מחירים עבור המטופלים** וכן מוצע כי מחיר התרופה לא יהיה מפוקח וכך גם היצרן לא יחויב למחיר מטרה."

38. **וכך התבטא כבר ביום 09/01/2017 חה"כ יואב קיש, כעת סגן שר הבריאות – המשיב 1 – ואז יו"ר ועדת הכנסת, במסגרת דיון שנערך בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת ושחה"כ קיש היה מיוזמיו, בנושא יישומו המתוכנן של מתווה האסדרה החדשה:**

" תודה, היושב-ראש. ראשית אני רוצה באמת לברך את השר ליצמן על קידומה של תוכנית ההסדרה, שזה צעד מאוד משמעותי ומבורך, בשני היבטים. בצד הרפואי, שיאפשר ליותר רופאים לאשר את הטיפול, ובעצם על-ידי כך גם פיקוח, גם בקרת איכות על התרופה וגם בסופו של דבר לתת שירות לאזרחים. **וגם כמובן בהיבט הכלכלי, שמטרתו למנוע איזושהי בועה שיכולה להיות שתתורגם למחירים יקרים לחולים.** והמטרה היא באמת לאפשר לישראל לנצל גם את ההזדמנות הזו.

אני רוצה להגיד בסוגריים, זה לא נושא הדיון, שאני גם מוביל הצעת חוק של ייצוא קנביס רפואי, שאני רואה בו פוטנציאל מאוד גדול כלכלי מצד אחד, ומצד שני אני חושב שברגע שנסדיר את הייצוא שלו, **גם נקל מאוד כמובן על הניצול לטובת ישראל, מה שנקרא עניי עירך קודמים."**

ללמדנו, כי האמרת המחירים הדרמטית במסגרת האסדרה החדשה היתה כ"שמש בצהרי היום" – שהיתה כבר אז צפויה וגלויה מראש לכל המעורבים בדבר, בעבר ובהווה, לרבות הכרתם הברורה בכך שיש לפעול למניעתה ו/או פתרונה, עוד בטרם החלת מתווה האסדרה החדשה, ואין המשיב 1 – לרבות העומדים בראשו כיום – יכול להתכחש לכך.

לוט: עמ' 3 לפרוטוקול הדיון מיום 09/01/2017 בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, מצ"ב **נספח ו** לבקשה זו ומהווה חלק בלתי נפרד הימנה.

נספח ו'

39. אלא שעל אף כל האמור, **בתוך המשיב 1 שלא לשעות לאזהרות הרבות שהונחו לפתחו שנים טרם** התרחשות הדברים, **ובניגוד להסכמותיו עם חה"כ השכל שנתיים קודם - ביום 18/04/2018 החל המשיב 1 להפעיל את מתווה האסדרה החדשה במתכונת "פיילוט", בעבור מספר מצומצם של מטופלים בקנאביס רפואי (כמאות בודדות) - מבלי שהעמיד כל "מנגנון למניעת עליית מחירים עבור המטופלים" או סבסודו.**

40. במסגרת הפיילוט כאמור, **מטופלים קיבלו – בלא ידועם מראש, וממילא בלא הסכמתם ומשכך בכפיה - רישיון "דור חדש" ולצידו מרשמים, אותם נתבקשו לממש בכ-25 בתי מרקחת שהשתתפו בפיילוט –** ושבמסגרתן יכלו לרכוש ממוצריהם של שתי חברות בלבד אשר קיבלו היתר להשתתף בפיילוט, הן המשיבות 6 ו-11 (וראו **נספח א'** המצ"ב כאמור). **מחירי מוצריה של המשיבה 6 במסגרת הפיילוט להחלת האסדרה החדשה, עמדו כבר באפריל 2018 על 140-160 שקלים לכל 10 ג' תפוח ועד כדי 280 שקלים לבקבוק המכיל 10 מ"ל שמן. מחירי מוצריה של המשיבה 11 במסגרת הפיילוט להחלת האסדרה החדשה, עמדו באותה העת על 130-150 לכל 10 ג' טיפול.**

41. משכאמור, אף המשיב 1 **מודה** כי המינון הממוצע הינו 40 ג' לחודש, וכי ישנם **לכל הפחות 16,310 מטופלים הנדרשים לטיפול במינונים הנעים בין 40 ל-200 גרם בחודש - המהווים למעלה מרבע (!) מכלל המטופלים בקנאביס רפואי - ובכללם האוכלוסיות המיוחדות** (וראו **נספח ג'** המצ"ב לעיל, ; וכן ש' 14 ואילך לעמ' 6 לפרוטוקול הדיון מיום 22/09/2019), משמעות הדברים היא כי **כבר בעת ההיא, מטופלים אשר הוסבו במסגרת הפיילוט, לרכישת הטיפול בבתי המרקחת בתנאי האסדרה החדשה, נאלצו לשלם לכל הפחות פי 2, ובמקרים רבים פי 5 ו-6 – ועד פי 10! - בעבור הטיפול, שאותו רכשו עד לאותה העת במחיר מפוקח ובעלות אחידה של 370 שקלים בלבד - וזאת בעוד מחיר מפוקח ואחיד זה השתמר בעבור כלל אוכלוסיית המטופלים בקנאביס רפואי מלבדם.** הכל, **בלא ידועם מראש וממילא בלא הסכמתם, ותוך אפליה קשה מיתר חברי קבוצת האוכלוסייה בעלי אותו המעמד כמותם - משאין דבר שהבדלים מכל מטופל בקנאביס רפואי שהמשיך לרכוש את הטיפול בתנאי האסדרה הישנה באותה העת, ולא ברור כלל על-פי איזה פרמטרים ומתוקף איזה סמכות נבחרו הם להכלל בקבוצת המטופלים המדגמית שהוסבו לרכישת הטיפול במסגרת הפיילוט.**

42. **ודוק: הנדרש למינון של 60 גרם קנאביס בחודש (כ-4170 מטופלים לפי נתוני המשיב 1, וראו נספח ג' המצ"ב כאמור), לדוגמא, נדרש - חלף אותו מחיר אחיד ומפוקח בסך 370 שקלים לחודש ששילם בעבורם במסגרת האסדרה הישנה – לשלם בעבורם במסגרת הפיילוט להחלת האסדרה החדשה לכל הפחות 6X140=800 שקלים חדשים, שהם כרבע מסך קצבת נכות כללית מלאה** (וראו **נספח ד'** המצ"ב כאמור).

האמרת מחירים דוהרת בלא מעצורים כעין זו, בעבור תכשיר רפואי המוגדר "קו אחרון" - ומשכך מצרך יסוד חיוני שהביקוש לו קשיח, הנדרש לשם בריאות הציבור, היא שעמדה לעיני המחוקק, כאשר קבע בס' 6(ב) לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים תשנ"ו – 1996:

"6(ב) השרים רשאים, בצו באישור הממשלה, להחיל חוק זה על מצרך או שירות, שלדעת השרים מתקיים בו אחד מאלה:
(1) הוא חיוני ויש צורך בפיקוח על מחירו משיקולים של טובת הציבור;
(2) יש צורך בפיקוח על מחירו בשל מחסור בו עקב נסיבות יוצאות דופן;
(3) יש צורך בפיקוח על מחירו מטעמים של בלימת אינפלציה או השגת יעדי המדיניות הכלכלית והחברתית של הממשלה."

43. אולם גם אז, משהחלו ה"נבואות" להתממש בפועל – וחזה המשיב 1 במו עיניו במחירי הטיפול

הנקבעים בידי המשיבה 6 והמשיבה 11 למוצריהם במסגרת הפיילוט המתיר להן למכרו בתנאי האסדרה החדשה, לא רק שהמשיך המשיב 1 בסרבנותו להשיב על כנו את פיקוח המחירים שנהג במסגרת האסדרה הישנה או להחיל כל מנגנון למניעת האמרת המחירים במסגרת מתווה האסדרה החדשה מלהפוך לאינפלציה דוהרת – ואין חרפתו רק בכך שנהג ב"שב ואל תעשה". ההיפך הוא הנכון: אף במצב העניינים המתואר, ומבלי שהניד עפעף להטיבו, קבע המשיב 1 כי מתווה האסדרה החדשה – על מחיריה כפי שכבר התבטאו במסגרת הפיילוט – יוחל במלואו באפריל 2019, תוך ביטולם כליל של הסדרי ותנאי האסדרה הישנה (וראו עתירת העותרת מיום 31/03/2019 וכן בקשתה לצו ארעי מיום 01/05/2019).

44. זאת, יודגש, מבלי שפרסם – ואף לא ידוע האם נאספו בידיו בכלל – כל נתונים באשר לשנת

הפיילוט שערך בין 18/04/2018 ובין שהודיע על החלת מתווה האסדרה החדשה במלואו כמיועד ליום 01/04/2019, והלכה למעשה לא ידוע עד לעת זו מה היתה תכליתו של הפיילוט, מה היו המדדים לקביעת הצלחתו או כשלונו, מי היו האמונים על איסוף הנתונים ועיבודם, וממילא – כאמור – מה היו אותם הנתונים ומה המסקנות שעלו מהם, ונראה כי עצם עריכתו של הפיילוט לא העלתה ולא הורידה דבר עבור המשיב 1 – שנראה כי כבר גמרה עליו דעתו לעשות כרצונו בלי תלות בתוצאותיו – ומשכך אף גם לא מובנת סיבת עריכתו מלכתחילה.

45. החלטתו זו של המשיב 1 להחיל את מתווה האסדרה החדשה במלואו – על כל כשליו עליהם

התריעה מעם קבלת החלטת ממשלה 1587 - תוך ביטול האסדרה הישנה כליל ובין לילה, על אף התממשותם של האזהרות כאמור, היא שכפתה על העותרת את הגשת העתירה דנן ביום 31/03/2019, בבקשה למנעו מלעשות כן. שכן, בין יתר העילות שעמדו ביסוד עתירת העותרת, עמדה גם האמרת המחירים הדרמטית במסגרת האסדרה החדשה - שלא הוטבה בדבר במהלך שנת הפיילוט כאמור.

הלכה למעשה, התריעה העותרת בעתירתה, בין היתר, כי החלתו של מתווה האסדרה החדשה במועד בו ביקש המשיב 1 לעשות כן - ומבלי הצבת כל מנגנון למניעת אינפלציית מחירים ו/או סבסוד הטיפול לנזקקים לו, תביא להרחקתו של טיפול רפואי שאין בלתו – ושהינו בגדר "מצרך יסוד" בעבור אוכלוסיית החולים הקשים ביותר בישראל – מהישג ידם של הנזקקים לו ביותר, ותהווה פגיעה בזכותם החוקתית לחיים בכבוד, לבריאות ולקבלת טיפול רפואי הולם.

46. **ודוק: את עתירתה דנן הגישה העותרת כשהאסדרה הישנה המשיכה להתנהל כסדרה במתכונתה והסדרה כפי שהיו משך עשור, בטרם הופרעו במאומה, וכשהסדרי האסדרה החדשה היו בגדר פיילוט בלבד - שחל על מאות אנשים בלבד. יתר על כן, מצב עניינים זה - היינו התנהלות האסדרה הישנה כבימים ימימה על תנאיה והסדרה ומחירה - הוא ששרר אף ערב הנפקת הצו על תנאי מיום 05/12/2019 וההבהרות לצו הביניים מיום 15/12/2019, כדברי ב"כ המשיבות 3 ו-9-12 בלשונו ממש - ובהתייחסו לבקשת המשיבות 9-10 לשוב לגדל, לייצר ולספק בתנאי האסדרה הישנה: "כשכבודכם נתן את צו הביניים ב-15/12/2019 אם זו היתה כוונת כבודכם לא הייתי מתנגד כי בעצם משמר מצב קיים." (וראו עמ' 8 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020, דגשים לא במקור).**

משכך, ברי כי כל צו שינתן בעתירה דנן, לרבות צו אשר יורה על השבתו על כנו של פיקוח מחירים - כפי שנהג זה עשור, דינו אף כ"צו אל תעשה": שמהותו הותרתו על כנו ושימורו של פיקוח המחירים הנוהג עדיין במסגרת האסדרה הישנה ומכח צו הביניים מיום 06/10/2019, ו"השבת מצב לקדמותו" על ידי החלת פיקוח זה על כלל מוצרי הקנאביס הרפואי באשר הם.

47. **את מצוקתה זו של אוכלוסיית העותרת - וההכרח להביאה כדי פתרון ממשי, הביע כבוד ביהמ"ש זה בעצמו כבר בשני הדיונים הראשונים בעתירה דנן - ואף טרם הוציא במסגרתה כל צו. וכך, לדוגמא, התנהל השיח בין כבוד המשנה לנשיאה השופט ח' מלצר ובין ב"כ משיבי המדינה, במסגרת הדיון בעתירה דנן מיום 22/09/2019 (וראו עמ' 9-10 לפרוטוקול הדיון מיום זה כאמור):**

"כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: תיארתי לעצמי. אנחנו מדברים על הוראות מעבר אקוטיות, אתם אומרים שהמחירים האמירו.

עו"ד רוזנברג: היצרנים עוברים לייצר תרופות ולא אפרסקים, הנחת העבודה אנחנו זוכרים מההליך הקודם, שפותחים לשוק חופשי שאין קשר בין מטופל לבין יצרן שהוא המגדל אנחנו מאפשרים כלכלת שוק בבתי המרקחת, נכון שהמחירים עלו ויש הבדל במחיר שמשולם כרגע בין אם אתה צרכן של עד 40 ג' או מעל. היה סבסוד צולב בעבר.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: מי שקצת מבין בכלכלה, היתם צריכים לחשוב על זה, ברור שזה ישתנה. יש כאן כשל שוק מובנה. יש כלכלה חופשית ויש כשלי שוק, תרופות זה אחת הדוגמאות של כשל מובנה, ככל שיש יותר צריכה המחיר יורד, אם תגיד לרופא לא לקחת תרופה אלא 10 זה לא יפתור בעיה ויש פה כשל.

עו"ד רוזנברג: עוד לא הגענו לתשתית של שוק שמתנהל כשוק חופשי. אנחנו בפתח הדבר.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: התקופות הכי רגישות זה תקופות המעבר ולא נתתם את דעתכם לכל השאלות. אני אחדד עוד משהו, אם אתם הולכים להסדרה שזה דמוי תרופה, תכשיר זה תרופה, אז למה לא להכניס את זה לסל? "

ובהמשך -

"כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אני מדבר בהנחה, לא רוצה לקבוע מסלול, הרפורמה חיובית, בתקופת המעבר יש המון שאלות שלא נתתם את הדעה שתכנס הרפורמה יש שאלה. ואם אדוני יגיד שהוא לא יודע על הבג"ץ, זה שאלה רלוונטיות, אי אפשר להגיד משהו שאנחנו מתייחסים אליו כמו תרופה אבל לעניין הסל זה לא תרופה"

וכן -

"כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אדוני מתפרץ לדלת פתוחה. אנחנו לא שוללים את הרפורמה, אנחנו רוצים שאחרי שהיא תכנס לתוקף ממש היא תעבוד לפי שיטתכם אם לא זה דבר אחר ועד שתכנס לתוקף שלא יהיה אחד שיפגע. לא רק רפואית, גם מבחינת המחירים, זה בלתי אפשרי"

48. חזוק: דברים אלו נאמרו בידי כבוד בית משפט זה כחודש לאחר שהורה המשיב 1 על תפיסתה של כלל התוצרת והעברה למכירה במסגרת תנאי ומחירי האסדרה החדשה (וראו בקשת העותרת למתן הוראות מיום 29/08/2019), באופן אשר דה-פקטו "ייבש" את משאבי האסדרה הישנה – וזאת על אף שגם לשיטתו, ולאור הוראות המנהל שהביא במסגרת תגובתו לכבוד ביהמ"ש זה ביום 23/07/2019, נותרו לאסדרה הישנה לכל עשרה חודשי פעילות נוספים. כפועל יוצא ממהלכו אלו, הודיעו עיקרון של החברות שעסקו באספקת הטיפול במסגרת האסדרה הישנה כי החל מחודש אוק' 2019 תחדלנה מלעשות כן כליל (וראו בקשת העותרת לפי פקודת ביזיון ביהמ"ש מיום 05/11/2019 וכן בקשתה מיום 28/11/2019 למתן החלטה בבקשתה לפי פקודת ביזיון ביהמ"ש).

49. פועל יוצא, שכבר בחודש אוק' 2019, דהיינו לפני כשנה, נאלצו עיקרם של המטופלים בקנאביס רפואי, ובין לילה ממש, לפנות לרכישת הטיפול במסגרת האסדרה החדשה ומחיריה, בלא כל חלופה אחרת. מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי בעת ההיא, כבר עמדו על כממוצע של 200 שקלים לכל 10 ג' תפוחת – וכאשר מחירים של זנים בעלי ביקוש גבוה בשל תועלתם הרפואית המובחנת האמיר עד כדי 400 שקלים לכל 10 ג' תפוחת. מחירים של מוצרי השמנים אף הוא נע, בעת ההיא, בין 280-210 שקלים לכל בקבוק המכיל 10 מל"ל שמן (וראו, כאמור, בקשת העותרת לפי פקודת ביזיון ביהמ"ש מיום 05/11/2019 וכן בקשתה מיום 28/11/2019 למתן החלטה בבקשתה לפי פקודת ביזיון ביהמ"ש).

50. וישית ליבו כבוד ביהמ"ש זה, להאמרת המחירים המתמדת והאקספוננציאלית במוצרי הקנאביס הרפואי במסגרת האסדרה החדשה: במסגרת הפיילוט להחלת מתווה האסדרה החדשה באפריל 2018 - האמירו מחירי מוצרי הקנאביס כדי 140-160 שקלים לכל 10 גרם תפוחת, ומטופל

הנדרש לטיפול במינון 60 ג' בחודש נדרש לשלם בעבורו $800=140 \times 6$ שקלים בחודש ; בעת החלת האסדרה החדשה במלואה באוק' 2019 עמדו מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי בממוצע על 200 שקלים – ועד 400 שקלים – לכל 10 גרם תפוחת, ואותו טיפול במינון 60 ג' לחודש כבר עלה לאותו המטופל $1200=200 \times 6$ שקלים בחודש שהם יותר משליש מסך קצבת נכות כללית מלאה. כמודגם בנספח ב' לעיל (ובנספחים ד'-ה' לתגובת ובקשת העותרת מיום 29/09/2020), מחירי מוצרי הקנאביס במסגרת האסדרה החדשה עומדים כעת, בשלהי חודש נוב' 2020, על ממוצע של 240 שקלים לכל 10 גרם תפוחת, היינו שבעבור מינון של 60 גרם בחודש – נדרש אותו המטופל לשלם בעבורם בעת הנוכחית $1400=240 \times 6$ שקלים בחודש.

לא ניתן להדגיש דיו, כי בדיוק לשם מניעת מצב זה של אינפלציה דוהרת, במחיריו של תכשיר רפואי המוגדר "קו אחרון" ונעדר תחליף – ומשכך מצרך יסוד חיוני שהביקוש לו קשיח, קבע ס' 6(ב)(3) לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996, ובלשון מפורשת, כי בסמכות השרים – ובאישור הממשלה – להחיל פיקוח על מצרך אשר -

"יש צורך בפיקוח על מחירו מטעמים של בלימת אינפלציה או השגת יעדי המדיניות הכלכלית והחברתית של הממשלה"

51. אמנם, ביום 06/10/2019 הוציא כבוד ביהמ"ש זה תחת ידיו צו ביניים, המורה על הארכת רישיונם לרכישת הטיפול במסגרת תנאי ומחירי האסדרה הישנה של קבוצת האוכלוסיות המיוחדות (חולי סרטן, אוטיסטים וילדים אפילפטיים), וכן של כל מי שרישיונו לטיפול עתיד היה לפוג תוקף בין התאריכים 31/07/2019-01/02/2019, וזאת עד ליום 31/03/2020 או עד לאחר עשרה ימים לאחר החלטת ועדת המחירים או עד להחלטה אחרת. צו ביניים זה הוארך מספר פעמים, וביום 30/07/2020 נקבע תוקפו בידי כבוד ביהמ"ש זה "עד ובכפוף להחלטה אחרת".

52. דה עקא:

א. שלא רק שספקיות הטיפול "סברו" כי צו ביניים זה אינו חל עליהם, ודה-פקטו עיקרן לא קיימוהו משך חודשיים תמימים – ולכל הפחות עד להבהרת כבוד ביהמ"ש זה ביום 05/12/2019 כי אכן חבות הן בצו הביניים כאמור (וראו בקשת העותרת לפי פקודת ביזיון ביהמ"ש מיום 05/11/2019 וכן בקשתה מיום 28/11/2019 למתן החלטה בבקשתה לפי פקודת ביזיון ביהמ"ש);

ב. אלא שמאחר והצו מגביל תחולתו לחלק קטן מאוכלוסיית המטופלים בקנאביס רפואי בלבד – כשליש מכלל המטופלים בקנאביס רפואי ערב הגשת העתירה – ודה-פקטו על כרבע מהמטופלים בכללם כיום, הרי שמוותר הוא את עיקרה עדיין ומזה למעלה משנה בלא כל פתרון ומענה – עת שמחירי הטיפול הולכים ומאמירים מכאן ואילו מצוקתם הכלכלית רק הולכת ומחריפה מכאן.

ג. ולא זו אף זו, שמאחר וצו הביניים בהגדרתו, כאמור, מאריך רישיונות קיימים בלבד, היינו חל רק על מי שבידו היה מלכתחילה רישיון לרכישת הטיפול במסגרת תנאי ומחירי האסדרה

הישנה - וטרם חל על על מי שמלכתחילה קיבל לידי רישיון "דור חדש" לרכישת הטיפול במסגרת האסדרה החדשה, הרי שאף טרם חל על אותם מטופלים מקרב "האוכלוסיות המיוחדות" שהחלו הטיפול לאחר שהפסיק המשיב 1 לנפק רישיונות הסדרה ישנה – ואלו נאלצים אף כעת לרוכשה במסגרת תנאי ומחירי האסדרה החדשה.

ד. הכל, לצד העובדה כי לאורך כל הדרך מתחמקים החבים בצו הביניים מלקיימו במלואו – כשלוננו, כתבו ורוחו – כלפי כל החוסים בו, באמתלות ותירוצים שונים ומשונים - אשר הביאו את כבוד ביהמ"ש זה לנפק כבר 3 (!) הבהרות שונות באשר להיקף ומהות חובתם זו (וראו החלטות כבוד ביהמ"ש זה מימים 05/12/2019, 08/03/2020 ו-30/07/2020), וכאשר לפתחה של העותרת מתקבלים כל העת פניות לסיוע בגין סירובן של מי מהמשיבות לעמוד בחובתה מכח צו הביניים כלפי מאן שהוא החוסה בו.

משכך, ומזה למעלה משנה, נאלצים עיקרם של המטופלים בקנאביס רפואי – כ-55 אלף בקירוב מכלל 73,914 המטופלים בקנאביס רפואי כיום (וראו נספח ג' המצ"ב כאמור), חולים קשים במחלות חשוכות מרפא אשר סבלם קשה מנשוא ועבור חלקם שעון החול אוזל, המשתכרים קצבאות זעומות, ואינם יכולים לפרנס לעצם בשל מחלתם, לבחור בכל חודש מחדש: האם לשלם בין רבע לשליש מסך קצבת הנכות שלהם – ולעיתים אף כולה, ויותר – לשם רכישת הטיפול הרפואי לו הם נדרשים, או להיוותר בלעדיו – ובסבלם ובמצוקתם – על מנת לשים אוכל על השולחן ולשלם את חשבונות החשמל והמים?

53. מדויקים בתכלית לענייננו, הם דבריו של כב' נשיא בית המשפט העליון בדימוס השופט אהרון ברק, במסגרת פהס"ד בבג"צ 366/03 (עמותת מחויבות לצדק ושיויון חברתי נ' שר האוצר):

"הזכות לכבוד האדם, במובנה המהותי, מהווה אגד של זכויות ששמירתן נדרשת כדי לקיים את הכבוד. אלה אותן זכויות שבהיעדרן אין ממש בהיות האדם יצור חופשי, באשר ניטל כוחו לפתח את גופו ורוחו על-פי רצונו, בתוך החברה בה הוא חי. [...] בה במידה, במגוון ההיבטים האנושיים עליהם משתרע כבוד האדם נכלל גם ההיבט ה"חברתי", שעניינו רמת הקיום לה זכאי האדם. אכן, זכותו של אדם לכבוד היא גם הזכות לכך שיהיו לו תנאי חיים המאפשרים קיום בו יממש את חירותו כבן-אנוש."

ומדייק אף יותר כב' הנשיא בדימוס השופט ברק, במסגרת פסק הדין ברע"א 4905/98 ("פרשת גמזו", וראו ס' 15 לפסה"ד בבג"צ 366/03 כאמור):

"כבודו של האדם כולל בחובו... הגנה על מינימום הקיום האנושי... אדם המתגורר בחוצות ואין לו דיוור, הוא אדם שכבודו כאדם נפגע; אדם הרעב ללחם, הוא אדם שכבודו כאדם נפגע; אדם שאין לו גישה לטיפול רפואי אלמנטרי, הוא אדם שכבודו כאדם נפגע; אדם הנאלץ לחיות בתנאים חומריים משפילים, הוא אדם שכבודו כאדם נפגע"

לאור כל האמור, ולנוכח הפגיעה הקשה והמתמשכת, בגוף ובנפש, שהמיטה אינפלציית המחירים הדוהרת במחירי מוצרי הקנאביס הרפואי במסגרת האסדרה החדשה כמתואר לעיל, על החולים הקשים הנצרכים לטיפול כמצרך יסוד חיוני, ברי כי קיימת עילה להטלת פיקוח מחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי לפי ס' 6(ב)(1) - 6(ב)(3), וכי אי פיקוח כליל על מחיריהם בידי משיבי המדינה - במצב מתואר זה - מהווה, בין היתר, פגיעה מהותית וקשה בזכותם החוקתית של המטופלים הנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי לחיים בכבוד ולבריאות, לפי ס' 2, 4 ו-8 לחוק יסוד: יסוד כבוד האדם וחירותו, וכן לפי ס' 3, 5 ו-8 לחוק זכויות החולה וע"פ כל דין.

ג. על הליכי ועדת המחירים והתנהלות משיבי המדינה בכללם, והמשיב 1 בפרט, מעם הנפקתו של הצו על תנאי ביום 05/12/2019 -

54. אין משיבי המדינה בכללם – והמשיב 1 בפרט – חולקים על העותרת בדבר היות מוצרי הקנאביס הרפואי תכשיר רפואי, ומשכך גם אין הם חולקים על העותרת בדבר היותם מצרך יסוד חיוני לאדם החולה הזקוק לטיפול בו מחד – ומוצר בעל ביקוש קשיח בשל היותו נקבע בידי הרופא וצרכים רפואיים או בייקטיביים קליניים, מאידך. וכך נכתב בס' 20 בתצהיר התשובה לצו על תנאי מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020, באשר לעמדת המשיב 1 במסגרת ועדת המחירים (דגשים לא במקור):

"אופן ההפנייה והשימוש במוצר מייצרים מצב של ביקוש קשיח למוצרים בדומה לתכשירים רפואיים אחרים שכבר נמצאים בפיקוח. זאת לאור צורך רפואי והפניית רופא, המפנה למוצר מסוים (TCH,CBD) ולעיתים גם עם המלצה למותג מסוים. במצב זה המטופל נחשף לשוק בו יש מיעוט יצרנים ולפעמים אף יצרן בודד בתוך הקטגוריות. בחלק מהמקרים ישנה נאמנות גבוהה מאוד למוצר מסוים מה שמגדיל את החשש לניצול לרעה של הצרכנים."

ועוד, בס' 11 להודעת משיבי המדינה מיום 09/06/2020 (דגשים לא במקור) –

"כי בפועל אין תחרות, או למצער שמתקיימת תחרות מועטה בלבד ולפיכך קיימת עילת פיקוח על מוצרי הקנאביס (סעיף 6(א)(3) לחוק). כל זאת, כתוצאה מהמשתנים השונים עליהם עמדו בניתוח עמדתם ובעיקר בשל ביקוש קשיח (סובייקטיבי – נאמנות מוצר, ואובייקטיבי – ההחלטה לרכש המוצר אינה של הצרכן אלא של רופאו). בנוסף, ההצדקות והעילות להטלת פיקוח מחירים על תכשירים (תרופות) קיימות לעמדת נציגי משרד הבריאות בוועדה גם לגבי מוצרי קנאביס ויש לראות את אלה כמוצרים חיוניים והפיקוח עליהם מוצדק מטעמים של טובת הציבור (סעיף 6(ב)(1))."

ודוק: משתמונת העוסקים המסחריים בפועל במסגרת האסדרה החדשה לא השתנתה במאום מיום 09/06/2020 – שאז מסר המשיב 1 את הדבריו האמורים לעיל לכבוד ביהמ"ש זה, הרי שאף טרם שדנו ב"קרטל" שייצר המשיב 1 במסגרת "פיילוט היצוא" – עולה מדבריו של המשיב 1 עצמו ש"אין תחרות" באופן המקיים עילה להטלת פיקוח מחירים אף לפי ס' 6(א)(3) לחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996.

55. אף אין משיבי המדינה בכללם - והמשיב 1 בפרט - חולקים על העותרת בדבר פגיעה קשה זו שהמיטה החלת מתווה האסדרה החדשה על אוכלוסיית המטופלים בקנאביס רפואי, אף לא בדבר גורמיה. שהעומדים בראשם מודים בפה מלא, הן בקיומו של מחיר אחיד ומפוקח טרם החלת מתווה האסדרה החדשה – והן כי הסרתו של פיקוח מחירים זה בגין החלת מתווה האסדרה החדשה, על ליקויי הרבים, היא שהביאה לעליית מחירים דרסטית הנדרשת לפתרון. אף אין הם חולקים על סמכותם הבלעדית בהחלת פיקוח מחירים מכח ס' 5 ו-7 להחלטת הממשלה 1587 (וראו ס' 13 לתצהיר התשובה מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020, כאמור ; וכן ס' 31 דלעיל ועמ' 16 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020). וכך הודה סגן שר הבריאות יואב קיש ביום 05/08/2020, במסגרת דיון שנערך בועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת (וראו נספח ה' המצ"ב כאמור, דגשים לא במקור):

"ההסדרה הישנה הייתה במחיר פיקס, 370 שקלים לכל כמות שהיית צריך, וזה נפתח לשוק החופשי. היום השוק הוא כביכול שוק חופשי. כל יצרן מייצר, מוכר במחיר שהוא רוצה. ולכן המחירים גם עלו."

וכן בס' 20 לתצהיר התשובה מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020 –

"מנגד, נציגי משרד הבריאות בוועדה, סבורים כי קיימת עילה להחלת החוק ולהטלת פיקוח על מחירי מוצרי קנביס רפואי, וכי נכון יהא לקבוע רמת פיקוח לפי פרק ה' לחוק למשך 18 חודשים. זאת, שכן לעמדתם מבנה שוק זה מציב בעת הזו טעמים כלכליים מספקים לנקיטת צעד מעין זה, ובשל הנזקים אפשריים שיגרמו מאי-הטלת פיקוח, המצריכים פעולת התערבות מהירה."

56. שהדברים זקוקים בהכרח לפתרון, עולה אף לא רק מדבריו דלעיל של כבוד המשנה לנשיאה השופט ח' מלצר ("שלא יהיה אחד אחד שיפגע. לא רק רפואית, גם מבחינת המחירים, זה בלתי אפשרי"), וראו עמ' 10 לפרוטוקול הדיון מיום 22/09/2019 (כאמור), ומתבטא בעובדה כי כבוד ביהמ"ש מצא לנכון ביום 05/12/2019 לנפק צו על תנאי המורה על צירופה של ועדת המחירים כמשיבה לעתירה דנן, ועל מתן מענה מצידה – ומכלל משיבי המדינה - בסדרת הוראות, כהאי לישנא (דגשים לא במקור):

א. מדוע לא יקבעו מחירי מקסימום עבור מוצרי קנאביס

רפואי, הן עבור מחזיקי רישיונות שתוקף רישיונותיהם אמור היה לפוג בתאריך 31.07.2019 והוארך בצו הביניים עד לתאריך 31.03.2020, והן עבור מחזיקי רישיונות במסגרת האסדרה החדשה – מכאן ולהבא.

ב. מדוע לא ייקבע כי רישיון שניתן על-פי ההסדרה החדשה לספק קנביס רפואי – יותלה ככל שאותו ספק לו יוכל לספק את מוצרי הקנביס במחירי האסדרה הישנה למחזיקי הרישיונות שתוקף רישיונותיהם אמור היה לפוג בתאריך 31.07.2019 והוארך בצו הביניים עד לתאריך 31.03.2020, ואשר להם הוא (או מי שהוא בא בנעליו) סיפק קנביס על-פי ההסדרה הישנה.

ג. מדוע לא ייקבע כי הרישיונות החדשים שניתנו, או שניתנו לספקי קנביס רפואי, או לבתי מרקחת במסגרת ההסדרה החדשה יותנו בכך שאותם ספקים, או בתי מרקחת יספקו, או ימכרו את מוצרי הקנביס בכפוף למחירי מקסימום, ככל שיקבעו כאלה, וכי אלו יותלו ככל שספקים, או בתי מרקחת אלו לא יעמדו בתנאים האמורים.

ודוק: כל מה שהעותרת מבקשת בבקשתה דנו, הוא את שכבר היה בידיה - ושמצא כבוד ביהמ"ש זה כבר במסגרת צו על תנאי כמצוטט לעיל להורות למשיבי המדינה כי יסבירו מדוע שלא ינתן בידיה, וזאת לאחר שנה תמימה בה גררו משיבי המדינה רגליים במתן תשובתן לצו על תנאי זה, ומשחלף מתן פתרון או אף תקווה - הבהירו בהודעתם מיום 29/10/2020 כי אין בכוונתם להקל במצוקת אוכלוסייתה במאום.

57. **יתר על כן, כבוד ביהמ"ש כרך מפורשות את עצם הנפקתו וקביעת תוקפו של צו הביניים מיום 06/10/2019 – המחייב את המשך אספקת הטיפול בתנאי ומחירי האסדרה הישנה לחוסים תחתיו כאמור, בין היתר, גם בעבודת ועדת המחירים – ובתוצאותיה. כך, לא רק שהחלטת ועדת המחירים נקבעה כאחד משלושה פרמטרים לקביעת תוקפו של צו הביניים כבר במסגרת ניפוקו ביום 06/10/2019 כאמור; אלא, שאף הארכתו בשנית, ביום 08/03/2020, של צו הביניים, נומקה בידי כבוד ביהמ"ש זה "לנוכח התארכות ההליכים המתנהלים בפני ועדת המחירים הבין משרדית המשותפת למשרדי האוצר והבריאות הפועלת מכוח חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים, התשנ"ו-1996 (להלן: ועדת המחירים), אשר דנה בנושאים הכרוכים בעתירה ובצווים שהוצאו במסגרתה" (וראו החלטת כבוד ביהמ"ש מיום 08/03/2020 כאמור, דגשים לא במקור).**

58. **אדרבה, כבוד ביהמ"ש זה ביטא מפורשות את כוונתו בהנפקת צו הביניים, ויחסי הגומלין ההכרחיים והמתחייבים שבין תוקפו - ובין מציאתו של פתרון למשבר המחירים במסגרת האסדרה החדשה (וראו עמ' 10 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020 בעתירה דנו, דגשים לא במקור):**

“כבוד המשנה לנשיאה ח’ מלצר: הצו שאדוני רוצה לבטל והוא לא נוח, אנחנו קודם כל רצינו להסדיר את המצב ולהגיד כמו בפעם הקודמת שלא יפגע ולו משתמש אחד, הרעיון היה לשמר לגביהם את התנאים והמצב הקיים גם מבחינת המחיר שאנשים ניזונים מקצבת הכנסה שלא יפגעו ואת זה השגנו. זה תמריץ גם לכם לכן צו הביניים יכניס תוהו ובוהו.”

ובהמשך (וראו עמ' 10, שם, שגיאות כתיב במקור, דגשים לא במקור) –

“כבוד השופטת ע' ברון: אנחנו כרגע במצב נתון ונשאלת השאלה מה עושים בנקודת הזמן הזו. הרושם שנוצר כל עוד צו הביניים תלוי ועומד יש לכם תמריץ להאיץ את ההליך ולקבל החלטה. בבוא העת תהיה ההחלטה ככל שתהיה ונראה איך תשליך על העתירה. נכון לעת הזו החודשים הללו לא יעשו את ההבדל. כרגע לנשות את המצב הקיים זה לא אפשרי.”

הוה אומר: כבוד ביהמ"ש זה הבהיר בלשון חד משמעית ומפורשת כי לא יותיר את אינפלציית המחירים הזוהרת במחירי מוצרי הקנאביס הרפואי באסדרה החדשה על כנה – ואת מחיריה המפלצתיים על כתפי אוכלוסייתה החלשה והחולה ביותר של מדינת ישראל. משכמוכך מנספח ב' דלעיל, ממשיכה אינפלציית מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי לדהור בלא גבולות בעודנו כותבים שורות אלו, אין כל רגליים לבקשת משיבי המדינה – אדרבה לבקשת המשיבה 6 בעלת האינטרס המסחרי המובהק – לדחיית עתירת העותרת, ובוודאי שלא להסרתם של ההגנות שמצא כבוד ביהמ"ש זה להניח מעל ראשה – משהנסיבות שהביאוהו לסופף אוכלוסייתה בצילו לא השתנו במאום.

59. ואמנם, שלא רק שבשנה התמימה שמאז ניפק כבוד ביהמ"ש זה תחת ידיו את הצו על תנאי, המשיכו והתארכו הליכי ועדת המחירים בלא כל פתרון באופק, אלא שמכללן של הודעת העדכון מטעם משיבי המדינה, אשר הוגשו לכבוד ביהמ"ש זה בשנה החולפת ובגין הליכי ועדת המחירים – אשר צורפה בידי כבוד ביהמ"ש כמשיבה לעתירה דנן, חוזרה ועולה העובדה כי קיימת מחלוקת ברורה ובלתי פתירה בין המשיב 1 משרד הבריאות למשיב 13 משרד האוצר: הראשון חוזר ושוב על תמיכתו בצורך בהטלת פיקוח מחירים על מוצרי קנאביס רפואי לתקופה של 18 חודשים, והשני חוזר ומתנגד לכך – תוך שמתנגד לכל פתרון רוחבי וממסדי אחר שהוא שיחייבו באישור תקציב יעודי לכך, כגון "סל" סבסוד יעודי.

(וראו ס' 20-19 בתצהיר התשובה לצו על תנאי מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020; ס' 10-11 הודעת משיבי המדינה מיום 09/06/2020; עמ' 8 ו-18 לפרוטוקול דיון בוועדת העבודה, הרווחה והבריאות בנושא מיום 05/08/2020, מצ"ב להלן כנספח ה' לבקשה דנן; ס' 6 להודעת משיבי המדינה מיום 29/10/2020).

60. וכך נכתב בתצהיר התשובה לצו על תנאי מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020 (דגשים לא במקור):

20". מנגד, נציגי משרד הבריאות בוועדה, סבורים כי קיימת עילה להחלת החוק ולהטלת פיקוח על מחירי מוצרי קנביס רפואי, וכי נכון יהא לקבוע רמת פיקוח לפי פרק ה' לחוק למשך 18 חודשים. זאת, שכן לעמדתם מבנה שוק זה מציב בעת הזו טעמים כלכליים מספקים לנקיטת צעד מעין זה, ובשל הנזקים אפשריים שיגרמו מאי-הטלת פיקוח, המצריכים פעולת התערבות מהירה. לעניין זה ציינו נציגי משרד הבריאות, את הנימוקים הבאים:

"לסיכום עמדת חברי הוועדה ממשרד הבריאות, במסגרת עבודתה המקצועית של ועדת המחירים לבחינת שוק הקנביס הרפואי, עלו הנקודות הבאות:

- רפורמת הקנאביס אמנם נמצאת בישורת האחרונה אך טרם הושלמה ומבנה השוק, מספר השחקנים, המגוון ועלויות הייצור טרם התייצבו באופן מלא.
- אופן ההפנייה והשימוש במוצר מייצרים מצב של ביקוש קשיח למוצרים בדומה לתכשירים רפואיים אחרים שכבר נמצאים בפיקוח. זאת לאור צורך רפואי והפניית רופא, המפנה למוצר מסוים (TCH,CBD) ולעיתים גם עם המלצה למותג מסוים. במצב זה המטופל נחשף לשוק בו יש מיעוט יצרנים ולפעמים אף יצרן בודד בתוך הקטגוריות. בחלק מהמקרים ישנה נאמנות גבוהה מאוד למוצר מסוים מה שמגדיל את החשש לניצול לרעה של הצרכנים.
- מעדויות היזמים בתחום וכן מנתוני משרד הבריאות, נראה שמורגש מחסור בחלק מהמוצרים (בעיקר מחסור במותגים של חברות מסוימות).
- הנתונים שהוצגו לוועדה על ידי היצרנים בחלק מהמקומות לא העלו אינדיקציות מובהקות לעודף רווחיות ברמת היצרן, ובחלק כן, אך אין מניעה כי זו קיימת ברמת המוצר הבודד או לחילופין האינדיקציה תתברר כשגויה בבחינה מעמיקה יותר של השוק בהמשך.
- בחוליית בתי המרקחת, כן נראה כי מרווח השיווק עולה על המקובל בענף, מה שעלול להיות אינדיקציה לעודף רווחיות גם אצל יתר התוליות.

- במסגרת בחינת המחירים במערכת המחירונים של בתי המרקחת נראה שיש שונות משמעותית במחירי המוצרים בקטגוריה נתונה ללא הסבר כלכלי מניח את הדעת הנוגע לעלויות הייצור.
- קיימת ריכוזיות יתרה במקטע בתי המרקחת אשר נובעת מכך שכ-60% מכלל ההיצע בשוק מרוכז בשני בתי מרקחת ואחת מהן היא גם יצרן.
- פיקוח מחירים ככלל הוא כלי מורכב וקיימות בהפעלתו סכנות רבות שתוארו בהרחבה, אך אותן יש לשקול מול הנזק שיכול להיגרם לציבור מאי פיקוח. בענין רגיש זה של מוצר רפואי וצורך רפואי יש סכנה לנזק משמעותי ופגיעה בטובת הציבור.
- אין לדעתנו ספק כי קבוצת העוסקים בנושא שחווים את הרפורמה ואת השינוי מבינים את המשמעויות הכרוכות בכניסה לשוק הבריאות שברובו המוחלט מאופיין בפיקוח מחירים ותכנון הדוק של צד ההיצע במוצרי השונים.
- בחינת הנושא ברמה הבינלאומית מעלה כי גם במדינות אחרות הקנאביס לשימוש רפואי הוא מוצר מפוקח מחיר."

61. אותם הדברים, נכתבו אף במסגרת הודעת משיבי המדינה מיום 09/06/2020 (שם, ס' 11), ללמדנו שחצי שנה תמימה לא שינתה במאומה את הנסיבות והתנאים המתקיימים בשטח (דגשים לא במקור):

11. מנגד, נציגי משרד הבריאות בוועדה, סבורים כי קיימת עילה להחלת החוק ולהטלת פיקוח על מחירי מוצרי קנביס רפואי, וכי נכון יהא לקבוע רמת פיקוח לפי פרק ה' לחוק למשך 18 חודשים. אופן הפיקוח יהיה בדומה לפיקוח על שרשרת הערך בשוק התרופות – קביעת מחיר מקסימלי לקמעונאי, מרווח רוקח מקסימלי ומחיר מקסימלי לצרכן הכולל מע"מ (ככל שיידרש). בהקשר זה, יצוין כי עמדת נציגי משרד הבריאות בוועדה היא כי בפועל אין תחרות, או למצער שמתקיימת תחרות מועטה בלבד ולפיכך קיימת עילת פיקוח על מוצרי הקנאביס (סעיף 6(א)(3) לחוק). כל זאת, כתוצאה מהמשתנים השונים עליהם עמדו בניתוח עמדתם ובעיקר בשל ביקוש קשיח (סובייקטיבי – נאמנות מוצר, ואובייקטיבי – ההחלטה לרכש המוצר אינה של הצרכן אלא של רופאו). בנוסף, ההצדקות והעילות להטלת פיקוח מחירים על תכשירים (תרופות) קיימות לעמדת נציגי משרד הבריאות בוועדה גם לגבי מוצרי קנאביס ויש לראות את אלה כמוצרים חיוניים והפיקוח עליהם מוצדק מטעמים של טובת הציבור (סעיף 6(ב)(1)). יוער, כי

החלטה על הטלת פיקוח מחירים על יסוד העילה הקבועה בסעיף (6)(ב)(1) טעונה גם החלטת ממשלה בנושא. לגבי קבוצות הזכאיות להחזרים מקופת המדינה מתקיימת לשיטתם עילת פיקוח נוספת - תמיכה מתקציב המדינה לקבוצות מסוימות (סעיף (6)(ב)(4))."

62. **ודוק: כלל עילות אלו שהציג המשיב 1 לתמיכתו המתמשכת בהחלת פיקוח מחירים בשוק מוצרי הקנאביס הרפואי בעינן עומדות, ואף אין המשיב 1 – או יתר משיבי המדינה - טוענים כי השתנו במאומה.**

דבר לא השתנה באופיו הקשיח של הביקוש – משדבר לא השתנה באופיו הרפואי של המצרף, ואופני רישומו בידי הרופא ;

אותה "שונות משמעותית במחירי המוצרים בקטגוריה נתונה ללא הסבר כלכלי מניח את הדעת הנוגע לעלויות הייצור" עדיין קיימת – ובין שני מוצרים באותה הקטגוריה, ייתכן הפרש מחירים המגיע כדי 100% ;

מרווח השוק הפרוע בו מחזיקה חוליית בתי המרקחת, לא רק שבעינו עומד – אלא שעליו נלחמות המשיבות 5 ו-7, בחירוף נפש ובגלוי, במסגרת ההליכים בעתירה דנן, ומכל בחינה רגולטורית וטובת האינטרס הציבורי – מהווה הוא לעצמו הצדקה להשבתו על כנה של פיקוח מחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי ;

גם אותה "ריכוזיות יתרה במקטע בתי המרקחת אשר נובעת מכך שכ-60% מכלל ההיצע בשוק מרוכז בשני בתי מרקחת ואחת מהן היא גם יצרן" עדיין בעינה עומדת – משאותן "שני בתי מרקחת ואחת מהן היא גם יצרן" מדוברים עודם עומדים במרכז השוק, ומשעיקרם של כלל אותם 850 עוסקים שסיפר המשיב 1 לכבוד ביהמ"ש זה, כי עתידים להכנס לשוק (ראו ס' 87 לתגובתו המקדמית של המשיב 1 מיום 27/05/2019) טרם עשו כן בפועל – ומשכך אף לדבריו ואף כעת "בפועל אין תחרות" (וראו ס' 11 להודעת משיבי המדינה מיום 09/06/2020 כאמור).

63. זה המקום לציין כי מעמדת המשיב 13-משרד האוצר במסגרת ועדת המחירים וועדת הערר של ועדת המחירים, עולה חוסר הבנה מהותי במטריה – עד כדי סתירות פנימיות, ונראה כי המשיב 13 מבולבל לגמרי – ואינו מצליח להחליט האם בעיניו מוצר קנאביס רפואי הינם "תכשיר רפואי" במרשם רופא – היינו שאין לחולה בחירה חופשית והוא מוגבל לרכישת הרשום במרשם שבידו בלבד – ומשכך מצרף המצוי "בביקוש קשיח", או שמא אינם תכשיר רפואי ו/או אינם מצרף המצוי בביקוש קשיח.

64. כך, למשל, במסגרת ס' 19 לתצהיר משיבי המדינה מיום 14/01/2020 טוען משרד האוצר כי "מחד הביקוש לטיפול בקנאביס רפואי ולהרכב כימי (מינון THC ו-CBD) הוא קשיח", כששורות בודדות לאחר מכן טוען כי "ישנן אינדיקציות לכך שהביקוש למוצר או למותג קנאביס רפואי ספציפי אינו קשיח". אבחנה שגויה זו שעושה המשיב 13 בין "הרכב כימי" ל"מוצר או מותג", הינה פועל יוצא הכרחי מהעדר כל יסוד מדעי למתווה האסדרה כולו - ומצויה בליבת הנזקים

שמתווה אסדרה זה גורם לאוכלוסיית העותרת אף בסוגיית השבת פיקוח המחירים. שכן, כידוע, לכל זן קנאביס הרכב כימי נבדל, וכל זן קנאביס נמכר – במסגרת האסדרה הישנה – כמוצר לעצמו המזוהה בשם נבדל ושמו זה הוא המותג. היינו: "זן" הוא "הרכב כימי" הנמכר כ"מוצר" בעל "מיתוג" מסחרי. פועל יוצא, שאמר המשיב 13, הלכה למעשה ובו-זמנית, שלכל זן קנאביס יש – וגם אין – ביקוש קשיח: שכל זן קנאביס הוא גם הרכב כימי וגם מוצר וגם מותג.

65. בלבולו זה של המשיב 13, נובע משיטת הקטגוריות שהחיל המשיב 1 בסימון הקנאביס הרפואי במסגרת האסדרה החדשה, במסגרתה כל המוצרים מסומנים רק על פי אחוזי THC/CBD הפעילים בהם, ועל אף שמהווים שניים ממאות חומרים בכל זן/מוצר/מותג – נתקבעו אצלו שני אלו כמאפייניו הבודדים של אותו "הרכב כימי" אליו מתייחס המשיב 13, ופועל יוצא שלשיטתו מוצרים המכילים אחוזים דומים משני חומרים פעילים אלו בלבד – בלא תלות במכלול הרכבים הכימי - כלולים יחדיו באותה קטגוריית מוצרי טיפול - אף אם כל אחד מהם הינו זן שונה לגמרי. פועל יוצא, שהמשיב 13 הבין כי מוצרים הנכללים באותה הקטגוריה – היינו בעלי אחוזי THC/CBD דומים – משמעותה כי המדובר באותו המוצר, ולפיכך לדידו למטופל יש לכאורה מרחב בחירה בין מוצרים שונים באותה הקטגוריה. אלא שכידוע, זנים שונים בעלי מאפיינים והשפעות רפואיות שונות יכולים להכיל בדיוק את אותו אחוז THC/CBD – ומשכך אין המטופל יכול להחליף אחד מהם באחר שאין כולם זהים או אף דומים בתועלתם הרפואית, ופועל יוצא שהביקוש למוצר המכיל זן קנאביס מסוים המזוהה בשמו (מותג) הוא שקשיח – ולא הביקוש למאפיין ספציפי אחד בזן/מוצר זה כגון יחסי ה-THC/CBD שבו. אלא שעובדה פשוטה זו, מסתבר, לא נשתכללה בעמדת המשיב 13 במסגרת ועדת המחירים וועדת הערר של ועדת המחירים, ובגינה – בין היתר – עומד בסרובו לפעול להקלת מצוקת אוכלוסיית העותרת.

66. באותו האופן, טענת משרד האוצר כי "מתודולוגיות התמחור הנהוגות בשוק הבריאות אינן רלוונטיות לשוק הקנאביס הרפואי" (שם), עומדת בסתירה מוחלטת לטענתו החוזרת והנשנית של המשיב 1 – לפיה כי כלל מטרת החלת האסדרה בשוק הקנאביס הרפואי הינה להפוך את הייצור שלו והשימוש הרפואי בו לקרוב ככל הניתן לעולם התרופות (וראו עמ' 9-10 לפרוטוקול הדיון מיום 22/09/2019 בעתירה דנן). ודוק: דרישתו של המשיב 1 להצמדת ייצור מוצרי הקנאביס הרפואי ככל הניתן להליך ייצור תרופות ותכשירים, היא שעומדת ביסוד שילוש שרשרת הערך והכבדת הדרישות הרגולטוריות – ומכאן שביסוד האמרת המחירים האינפלציונית במוצרי הקנאביס הרפואי במסגרת האסדרה החדשה.

טענת המשיב 13 היא, הלכה למעשה, שאפשר לראות בקנאביס כתכשיר רפואי, לרבות בדרישות הרגולציה מתהליכי ייצורו וניפוקו, כל עוד המדינה לא תדרש לכל פעולה רגולטורית בכלכלת שוק הקנאביס הרפואי – בין אם בהטלת פיקוח מחירים על שוק זה ובין אם בסבסוד רכישת תוצריו, על אף שעיקר שוק התרופות והתכשירים מצוי תחת פיקוח מחירים. שהרי במסגרת האסדרה החדשה נדרש הקנאביס להיות מיוצר במפעל – כתרופה, לעמוד בתקני בקרת איכות – כתרופה, להסחר מידי המפעל באמצעות בית מסחר – כתרופה, ולהמכר לחולה בבית מרקחת ובידי רוקח – כתרופה – כנגד הצגת מרשם חתום ע"י ידו רופא בו מפורטים החומרים הפעילים הרצויים לטיפול בחולה, גם כן - כתרופה. אלא, שלעמדת המשיב 13, אך ורק לענין החלתו של פיקוח

רגולטורי ו/או סבסוד מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי עבור החולה – לפתע אין המדובר בתרופה או תכשיר רפואי – ו"מתודולוגיות התמחור הנהוגות בשוק הבריאות אינן רלוונטיות".

67. למען הסר ספק: אין זאת שחזר בו המשיב 1 מעמדתו, שכאמור אף בהודעתו האחרונה זו מיום 29/10/2020 לכבוד ביהמ"ש זה נכתב מפורשות, כי "מנכ"ל משרד הבריאות סבר כי הכלי הרגולטורי היחיד העומד לרשות המדינה לעת הזו הוא פיקוח מחירים" (וראו ס' 5 להודעת משיבי המדינה מיום 29/10/2020). אדרבה, משסרב משרד האוצר לאותו "מימון ישיר לסל תוספתי לקנביס רפואי" (וראו נספח ה' המצ"ב כאמור) או לכל פתרון המחייבו להכניס ידו לקופת המדינה, הרי שדה-פקטו עומד משרד האוצר בסרובו לעמדת משרד הבריאות, ומשכמודגם דבר לא השתנה בעמדת משרד הבריאות גופה – וכמודגם בוודאי שאף לא בנסיבות מצוקתה של אוכלוסיית העותרת - הרי שדבר לא יכול להסביר את כניעתו של המשיב 1 כפי שעוד תפורט, ומכל בחינה מהותית עמדות הצדדים בועדת המחירים עדיין מצויות במחלוקת ובמבוי סתום.

משכך – ובהתאם להלכת אפא"י (בג"צ 879/79 אפא"י ואח' נגד שר התעשייה ואח', וראו דברי כבוד ביהמ"ש זה במסגרת הדיון מיום 04/03/2020 בעמ' 4 ו-9 לפרוטוקול, שם) – היה על השרים העומדים בראש המשיבים 1 ו-13 להביאה להכרעה בפני ממשלת ישראל. אלא, שלא כך הוא.

68. ברם, ועל אף כל האמור, ובמיוחד לאור היותו של המשיב 1 האחראי הישיר והבלעדי ליישום החלטת ממשלה 1587, אף לאחר שכשלו כל הניסיונות להחלת פתרונות מוסדיים חלופיים להטלת פיקוח מחירים – ואף שמודה הוא עצמו בנחיצותו של פיקוח מחירים זה, אינו משתמש בסמכויות המוקנות לו מתוקף תפקידו המיניסטריאלי מכאן, והחלטת ממשלה 1587 מכאן – אף לא בסמכויות המוקנות לו מכח חוק פיקוח מוצרים ושירותים תשנ"ו-1996, ואין הוא מביא מחלוקת זו להכרעתה של הממשלה כנדרש אף מהלכת אפא"י. חלף זאת, נכנע המשיב 1 לדרישותיו של המשיב 13 לפתיחת השוק לייצוא מוצרי קנאביס רפואי – בלא שהגיע עימו לכל פתרון מוסכם לטיפול באינפלציית מחירי מוצרי הקנאביס הדוהרת בישראל.

69. ודוק: היה זה המשיב 1 עצמו שהבהיר כי לא יאפשר את פתיחתו של שוק הקנאביס ליצוא בלא קבלתה של תמורה להיתר זה מטעמו, והיה זה הוא שבמילותיו ממש הגדיר מה היא אותה התמורה. וכך התבטא המשיב 1 במסגרת הדיון שנערך בנושא במסגרת ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת ביום 05/08/2020 (וראו עמ' 18-19 לנספח ד' המצ"ב כאמור, דגשים לא במקור):

"סגן שר הבריאות יואב קיש: כי אתה יכול להגיד שדרך אחת היא: בואו נעשה פיקוח ונקבע מחירים וזהו. האוצר מאוד מתנגד לזה. אמרתי לאוצר: בסדר, אנחנו נוותר על הדרישה לפיקוח מחירים; אנחנו נאפשר ייצוא; אבל אנחנו רוצים מימון ישיר לסל תוספתי לקנביס רפואי שיהיה בשני שלבים. שלב ראשון, 100 מיליון שקלים. ובעקבות הקבלה שלו, זה כבר יאפשר

להוריד את המחירים בכ-20% ולכולם. או שיכול להיות שאנחנו נבנה איזשהו מתווה אחר."

וכן בהמשך –

"היו"ר חיים כץ:

הם לא יורידו אם לא תעשו פיקוח. אם לא תקבעו תקרות של מחיר, הם לא יורידו. הם פשוט ירוויחו יותר. הם יגידו שיש להם עלויות מימון ועלויות פרסום ועלויות שיווק ועלויות זה. צריך לקבוע תקרה. גם הצרכנים יצטרכו לקבל את זה במחיר לצרכן וגם הספק צריך להרוויח, אבל להרוויח במידה. אם לא תהיה תקרה, הוא ירוויח באופן הזירי, ואת זה אנחנו לא רוצים.

סגן שר הבריאות יואב קיש:

אז יכול להיות שאתה צודק. ויכול להיות בסוף לא תהיה ברירה ונימנע. אני אומר שאני בעניין הזה מוכן ללכת עם האוצר. דרך אגב, מה כן לעזור לזה – שאלת על הייצוא. הייצוא היום עוד לא נפתח. שזה בעיה. אני אומר לך כמי שבעד הכלכלה ורוצה לפתוח ולהוציא ייצוא, אני מאוד הייתי רוצה שהייצוא יהיה אני מאלה שדוחפים במשרד חזק לייצוא. אנחנו השלמנו נוהל ייצוא שלא היה עדיין.

אבל אני עומד עיקש מול האירוע הזה, שעד שלא נסדיר פה את המחירים – דרך אגב, היצרנים, חלקם כבר שלחו לי מחיר. אנחנו מורידים את המחיר. היום זה נע בין 200 ל-300 שקלים לעשרה גרם. מוכנים להוריד את המחיר לבין 120 ל-150 שקלים לעשרה גרם. תנו לנו לייצא. לעשות שבעצם הייצוא יעזור להם לסבסד פה. אני אומר שעד שהאוצר לא מתגייס לאירוע הזה, אנחנו – ואני חושב שאפשר להשלים את זה, כי מה שאני רואה באוצר, בניגוד למקומות אחרים שאתה רואה עיקשות וחוסר הסכמה, אני אומר לך דווקא..."

70. **משהמשיב 13 – משרד האוצר – סרב להתנייתו המפורשת זו של המשיב 1 ל"מימון ישיר לסל תוספתי לקנביס רפואי"** בתמורה למתן היתרי יצוא, **ואף לו היה מסכים - הרי שכדברי משיבי המדינה בס' 5 להודעתם מיום 29/10/2020 חלופות כעין סבסוד אינן רלוונטיות** "בשל היעדרו של תקציב מדינה, העדר החלטה על תיעדוף תקציבי בנושא וכן העדר גידור מחירים"; **ומשכאמור שום דבר מהותי לא השתנה בעמדותיו של המשיב 1, ואין כל סיבה נראית לעין – כגון פתרון ממשי חלופי – שיכולה להסביר כניעתו זו ;**

הרי שפתיחתו של שוק היצוא בידי המשיב 1 – בלא כל פתרון ממשי למשבר מחירי הטיפול מטעמו של המשיב 13 משרד האוצר – אינה רק כניעה, אלא שמעבר להפרת חובותיו בדין – מהווה היא הלכה למעשה הפרתה של הבטחה שלטונית.

71. בלא כל סיבה נראית לעין – כגון פתרון ממשי חלופי, שכאמור אותו "פיילוט היצוא" אותו מציעים משיבי המדינה כ"פתרון" במסגרת תשובתם מיום 29/10/2020, הינו לכל היותר "הסדר זמני שבע"פ" שהתקבל בין המשיב 1 למספר בודד מתוך כלל אותם 850 עוסקים בשוק הקנאביס הרפואי (וראו ס' 87 לתגובתם המקדמית של המשיבים 1-2 מיום 27/05/2019), שאינו מעוגן בדבר מלבד ברצונם הטוב של הצדדים המסחריים, ומוגבל בתחולתו לתקופת זמן של ארבעה חודשים בלבד. במסגרת הסכם זה, במהלך אותם ארבע חודשים (הצפויים להסתיים בחודש ינו' 2021), יותר לחברות המשתתפות בפיילוט – עיקרן מייצרות ומייצאות דרך מפעל תרופות אחד בלבד ("פנאקסיה") – לייצא תוצרתן בלא כל הגבלה שהיא על סוג התוצרת והיקפה.

ואילו "בתמורה" מתחייבות היצרניות המשתתפות ב"מבצע", "להוזיל" את מחירים של מספר מוצרים בודד (4-5) מכלל מוצרי כל אחת מהן לכדי 140 שקלים לעשרה גרם (ולכדי 100 שקלים באם המטופל קטין) – ולהציעו במחיר "מוזל" זה (זה ולא אחר - שכולן התחייבו לאותו היקף "הנחה" בדיוק) בלפחות נקודת מכירה אחת בלבד מכלל עשרות נקודות המכירה הארציות, היינו שאותם המוצרים הנכללים בפיילוט ונמכרים בהנחה בנקודת מכירה אחת – ימכרו במחירם המלא ובלא הנחה בכל נקודת מכירה אחרת בארץ.

72. טרם שנתייחס ל"פתרון" זה – שתמצית תוצאותיו המגוכחות כבר הודגמה בראשית הדברים, נראה כי זה המקום לסתום את הגולל אחת ולתמיד על שתיים מטענותיו המרכזיות של המשיב 1 במסגרת תגובתו המקדמית לעתירה דנן מיום 27/05/2019. שכן, משהציג המשיב 1 בגלוי בפני כבוד ביהמ"ש זה במסגרת נספח 3 להודעת משיבי המדינה מיום 29/10/2020, את עיקרם של העוסקים בפועל במסגרת האסדרה החדשה למעלה משנה לאחר החלתה במלואה – שכן מעטים המגדלים והמייצרים העוסקים בפועל שאינם נוטלים בו חלק; ומשאלו בכללם – הן המשתתפים בפיילוט והן שאינם – מונים בכללם עשרות בודדות; אדרבה כי בודדים מקרובם בלבד הצטרפו כמשיבים בעתירה דנן – ומעטים עוד יותר שהתייצבו בגלוי ומפורש לצד עמדת משיבי המדינה במסגרת העתירה דנן;

משכך, ברי כי לא רק שאין רגליים לטענת המשיב 1 לפיה ישנם 850 עוסקים במסגרת האסדרה החדשה (וראו ס' 87 לתגובה המקדמית מטעם משיבי המדינה מיום 27/05/2019) – אלא שאף אין רגליים לטענתו כי "קבלת הסעדים המבוקשים בעתירה עלולה לפגוע באופן ישיר בחברות הפועלות בתחום בהתאם למתווה האסדרה" (וראו ס' 7 לתגובה המקדמית מטעם משיבי המדינה מיום 27/05/2019).

73. אין העותרת יודעת אם לצחוק או לבכות – או לעמוד משתאה ובחוסר אונים - למול מלכודת קפקאית והצעת "פתרון" מבזה שכזו, היא המכונה "פיילוט היצוא", או מהיכן לפתוח בתהייתה על קנקנו. תחילה, מן הראוי שנפרט את משמעותו המעשית של "פתרון" אבסורדי זה עבור אוכלוסיית העותרת:

- א. מהשוואה פשוטה בין רשימת המוצרים המשתתפים בפיילוט הבאה בנספח 3 להודעת משיבי המדינה מיום 29/10/2020 - ובין מדגם עלוני מכירה שהופצו בשבוע שבין 15/11/2020-21/11/2020 המצ"ב בנספח ב' כאמור, עולה כי למעלה מ-85% ממוצרי הטיפול **כלל אינם כלולים בפיילוט** – ואין הנזקקים להם יכולים "להנות מהמבצע" כלל;
- ב. עיקר הביקוש הינו למוצרים בקטגוריות T15/C3 ו-T20/C4, בעוד שמאותה השוואה פשוטה עולה כי עיקר המוצרים המשתתפים בפיילוט הינו בקטגוריות T5/C5 או T10/C2. פועל יוצא, ש-90% מהמוצרים הנכללים בפיילוט, אינם בעלי ביקוש מלכתחילה – ומשכך היה לבעליהם ענין בהוזלתם, בתקווה למוכרם כלל;
- ג. משמוצר מסוים זמין במחיר מבצע רק בנקודת מכירה בודדת – ולכל היותר בשלוש נקודות מכירה בכל רחבי הארץ, הנבחרות באופן שרירותי ואינן מפורזות ברחבי הארץ, **הרי שהוצאות הנסיעות, הזמן והטרחה הנדרשים למטופל המתגורר הרחק מנקודת מכירה בה נמצא הטיפול לו הוא נזקק ובמחיר הנחה – ו/או הוצאות המשלוח בהעדר יכולת הגעה למקום מרוחק - מאיינות את אותה "הנחה" כליל**;
- ד. עלות של 140 שקלים לכל עשר ג' טיפול מכלל הטיפול החודשי הנדרש, משמעותה עבור בעלי המינון הממוצע, עדיין, 40 ג' X 140 ש"ח לכל עשר ג' = 560 שקלים - שהם כשישית מקצבת נכות כללית מקסימלית, אדרבה עדיין מחייבת את בעלי המינונים הגבוהים לסכומים דמיוניים שאין ידם משגת אליהם, והכל בהנתן ש"זכו" לכך שהמוצר שנדרש להם "משתתף במבצע";
- ודוק: כפי שציין המשיב 1 עצמו, במסגרת תצהיר התשובה לצו על תנאי מיום 14/01/2020, "אופן ההפנייה והשימוש במוצר מייצרים מצב של ביקוש קשיח למוצרים בדומה לתכשירים רפואיים אחרים שכבר נמצאים בפיקוח. זאת לאור צורך רפואי והפניית רופא, המפנה למוצר מסוים (TCH,CBD) ולעיתים גם עם המלצה למותג מסוים." (וראו ס' 20, שם, דגשים לא במקור). היינו, לדברי המשיב 1 עצמו, אין למטופל מרחב בחירה בבואו לרכוש את הטיפול, באשר רוכש הוא את המומלץ לו ע"י רופאו המטפל ואת אשר נמצא כיעיל ביותר למצבו, ומשכך – אין למטופל יכולת מעשית "לבחור" לעשות שימוש ב"הנחה", שמציע המשיב 1 באם אין היא חלה על המוצר שהוא זקוק לו מתוקף התוויה רפואית. ושוב יודגש כי, למעלה מ-85% ממוצרי הטיפול, ובכללם אלו בעלי הביקוש הגבוה ביותר, אינם כלולים ב"מבצע" זה.
- ה. משאין המדובר אלא ב"הסדר זמני" שבע"פ בלבד, הנסמך על רצונם הטוב של המשתתפים המסחריים בו ותו לאו, אין הוא מחייב את הצדדים בשום צורה ואופן. לא רק שבכל עת יכולה להודיע מי מהחברות המשתתפות במבצע כי אינה ממשיכה לעשות כן – למשל באם אזל מלאי המוצרים שמשתתפים מטעמה במבצע – אלא שמאומה אף לא מחייב אותה להודיע בכלל למאן דהוא וממילא שאין היא מחויבת במתן התראה, ואין כל מנגנון שיבטיח סנקציה – כגון שלילת היתר היצוא שניתן לה בתמורה - באם תעשה כן. משכך, וכבר כעת – פחות מחודשיים לאחר החלת "פיילוט הייצוא", בחלקן של נקודות המכירה המשתתפות במבצע,

אזל כליל מלאי המוצרים המשתתפים במבצע, וחלקם אף מסרו ללקוחות הפונים כי אין בכוונתם לחדשן - בשל העדר הביקוש למוצרים הנכללים בו.

ברי, אם-כן, כי אין ב"פיילוט היצוא" פתרון לדבר במצוקות אוכלוסיית העותרת. וחמור מכך: יש בו כדי לקבען ולהנציחן, שכעת, משכל הנוגעים בדבר קיבלו את "הגביע הקדוש" אחריו רדפו כסומאים באפילה – את נתח הייצוא המובחר – מה להם ומה עניינם בדאגה לעניי ארצם החולים?

74. בו-בזמן שפטרו משיבי המדינה את החברות המשתתפות ב"פיילוט הייצוא" מכל התחייבות כעין זו, נתנו משיבי המדינה הלכה למעשה הכשר להקמתו של "קרטל" בשוק הקנאביס הרפואי בישראל. שכן, אין מגדל קנאביס יכול לייצא תוצרתו במישרין, וחייב הוא לעשות כן באמצעות מפעל לייצור קנאביס המחזיק בתקן GMP האירופאי למפעל תרופות. היתר להחזיק בתקינת GMP אירופאית, ניתן למיטב ידיעת העותרת לשלושה מפעלים בלבד, כאשר מתוכם שניים הינם בבעלותו של מותג קנאביס (שהאחת המשיבה 6) – היינו שאין לשני מפעלים אלו כל עניין בעיבוד סחורתם של מותגים אחרים ומתחרים לשם יצואם. לפיכך, עיקרם של מגדלי הקנאביס המשתתפים במבצע "ייצוא תמורת הנחה" – עושים כן באמצעות מפעל הייצור "פנאקסיה" שרק דרכו יכולים הן לייצא סחורתם לחו"ל, ואשר גם היה הגורם שהוביל את גיבוש "פיילוט יצוא" זה מול המשיב 1 מלכתחילה.

משעיקר הפעילות מתרכזת בידי מפעל אחד - ומשכלל ישנם בעת הנוכחית מפעלי ייצור קנאביס בודדים בעלי היתר יצוא לחו"ל, ומשכלל המשתתפות בפיילוט נוקטות בתיאום מחירים – ומתחייבות לאותו המחיר בדיוק בלא כל תחרות, ולאור הודאת המשיב 1 כי "אין תחרות" (וראו ס' 11 להודעת משיבי המדינה מיום 09/06/2020), הרי שהלכה למעשה מהווה "פיילוט הייצוא" את הקמתו של "קרטל" – ומקים עילה להטלת פיקוח מחירים אף לפי ס' 6(א)(2) ו-6(א)(3) לחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996.

75. ודוק: אין העותרת יכולה שלא להזכר במילותיו הנחרצות של כבוד המשנה לנשיאה השופט ח' מלצר, במסגרת הדיון מיום 05/10/2016 בבג"צ 854/14-פוקוס צמחי מרפא ואח' נ' משרד הבריאות ואח' (וראו נספח 29 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019, דגשים לא במקום):

"התשובה למה שאדוני רוצה היא לא. אנחנו מנסים לומר את זה בעדינות. לפרק מונופולים ולא ליצור אותם."

רוצים לומר: ש"פלוגתת יצירתו של קרטל" בשוק מוצרי הקנאביס הרפואי בישראל כבר נידונה, והלכה למעשה הוכרעה – משהובהר למשיבי המדינה ע"י כבוד ביהמ"ש זה שלא יותר לה ליישם את מתווה אסדרת שוק הקנאביס בישראל באמצעות מסירתן של הזכות לייצר, לארוז ולנפק מוצרי קנאביס רפואי לידי חברת אספקת רכש אחת (שרא"ל).

אלא, שהלכה למעשה, משאין בפועל אין כל מפעל ייצור פעיל בתחום בעל תקינת GMP אירופאית - ולפיכך היתר יצוא, שאינו בבעלותו של מותג - ומשכך ימנע מלשמש לעיבודם של סחורות בבעלות מותגים אחרים, מלבד מפעל "פנאקסיה" - שבבעלותו גם בית המרקחת הטלפוני "לומינרה" - המעבד את סחורתם של עיקר המגדלים הפעילים בשוק כיום (וביניהם המשיבות 8-11), הלכה למעשה מהווה מפעל הייצור "פנאקסיה" - על בית המרקחת הטלפוני "לומינרה" להזמנת משלוחים שבו - מונופול על עיבוד, אריזת והפצת תוצרת קנאביס רפואי להפצה בארץ ובחו"ל.

76. על הכל, לא ברור מה היא בדיוק אותה מטרת על, שמבקש המשיב 1 להשיג באמצעות מהלך זמני ותיאורטי זה, שכן לא ניתן בשום פנים לצפות לשום שינוי מהותי בתוך ארבעה חודשים בלבד מפתיחת היצוא - וכאשר הייצוא הראשון בהיקף משמעותי כלשהו יצא מישראל, על פי פרסומים תקשורתיים, רק ביום 17/11/2020. רוצים לומר: אף אם מבקשים משיבי המדינה להסתמך על הקמתו של שוק ייצוא "פורח", לשם הקלת מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי בארץ, הרי שבנייתו של שוק כזה אינה מתרחשת בארבעה חודשים (אם בכלל) - ודה פקטו שניים (משיצוא ראשון התרחש רק זה עתה כאמור), והלכה למעשה מבקשים משיבי המדינה מכבוד ביהמ"ש זה להותיר את את אוכלוסיית העותרת במצוקתה, ובלא כל פתרון בכל טווח זמן נראה לעין - ולכל הפחות בשנתיים שיידרשו לשוק ייצוא מלא להתייצב - בעודם מתנסים בבנייתו. זאת, לאחר שחלפה לה כבר למעלה שנה תמימה, במהלכן כלואה אוכלוסיית העותרת, החולים הקשים ביותר במדינת ישראל, במצוקה קיומית יומיומית מתמדת.

הכל, בו בעת שכל יתר "השחקנים" בשוק הקנאביס הרפואי - כולם מלבד החולים שעבורם לכאורה נועד הייצור לשם הטיפול מלכתחילה כמתחייב מהחלטת ממשלה 1587 - נהנים מ"הגזר" המסחרי מבלי שיאלצו לחוש כלל במקל הדאגה ל"עניי עירם", ותוך הפרתה הבוטה של הבטחה שלטונית כאמור, ואף תוך יצירתו של קרטל - שעל כל האמור אף מתיר המשיב 1 תיאום מחירים בין המשתתפות ב"פיילוט הייצוא", כאמור, באופן שאין לצפות כי יהיה להן כל עניין להתחרות זו בזו באמצעות הפחתתו מתחת למה שהוסדר בין כולן.

77. לא זו אף זו, שהכל בו-בזמן שהמשיב 1 לוקח חלק בקידום חקיקה להחלת ליגליזציה, אשר על פי הנתונים המדווחים צפויה להזרים באחת כמליון צרכני פנאי - בריאים ועובדים למחייטים - לתוך אותו השוק, בדרישה לבדיוק אותם המוצרים עליהם מסתמכת אוכלוסיית העותרת, וזאת כאשר שוק זה עודנו מוגבל במלאים ומסתמך בעיקרו על מלאי יבוא - ומזה כשנה וחצי מצוי במצוקת תוצר מקומי מתמדת. יישומה של ליגליזציה במצב העניינים הנוכחי, והזרמתם באחת של כמליון צרכני פנאי לשוק מוצרי הקנאביס הרפואי - תוך השתלטות עליו - בלא הצבתה של רשת בטחון שתבטיח תעדוף הן במחיר והן במלאי עבור הנזקקים לטיפול כמצרך יסוד שאין בלתו, תוביל למצב בו קנאביס יהיה זמין רק ל"בעל המאה" - חולה או לא, והזקוקים לטיפול הרפואי - שהינם מחוסרי כיס מלכתחילה - יצטרכו "להלחם" על אותו המלאי למול צרכן הפנאי הבריא והעובד למחייטיו. ברי, כי מן ההגינות שמשיבי המדינה יסדירו ראשית את משבר מחירי תכשיר חיוני שהינו מצרך יסוד עבור אוכלוסיית העותרת, ויבטיחו התייצבותו טרם הצפתו בצרכנים נוספים.

78. לאור כל האמור, ברי, כי גם אם על שוק ייצוא עתידי כלשהו מבקש המשיב 1 להסתמך כאמור, לשם הקלתם של מחירי הטיפול בישראל ולייצבם לטווח רחוק, **אין הדבר מיותר - ואין הוא יכול לייתר - כל פעולה רגולטורית נוספת ומיידית להקלתם כעת, ולמשך הזמן הרב שעוד ייקח לשוק כזה להיבנות ולהתייצב. אדרבה, שפעולה שכזו מתחייבת בדין ממשיבי המדינה בכללם - ומן המשיב 1 בפרט - הן לפי ס' 4 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, הן לפי ס' 6(א)(2)-6(א)(3) ו-6(ב)(1) ו-6(ב)(3) לחוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996, הן לפי ס' 3, 5 ו-8 לחוק זכויות החולה תשנ"ו-1996, והן לפי ס' 2 ו-7 להחלטת הממשלה 1587, ועל פי כל דין אחר.**

ד. המסגרת הנורמטיבית -

79. ברי לכל בר דעת, בוודאי לבן העם היהודי - שההיסטוריה שלו רוויה תקופות דוחק ומחסור מסכן חיים, כי חייו של חולה הסובל ממחלה כרונית קשה - והמתקיים בדוחק מקצבת נכות דלה, קשים ורווי צער ומכאוב הם ממילא. **ואל לנו לשער אפילו, מה חולף במוחו ועד כמה עמוק עלבוננו, כשהוא בורר את המעות מדי חודש - ונאלץ לבחור על איזה מצרכיו הקיומיים הבסיסיים ביותר יוותר הפעם: מזון? מעיל חם לחורף שכבר הגיע? או על התרופה - התכשיר הרפואי החיוני לו כ"כ - שבלעדיה לא יוכל כלל לתפקד?**

80. למול בחירה בלתי אפשרית זו, ניצבים מידי חודש בחודשו, ולמעלה משנה, עשרות האלפים המטופלים בקנאביס רפואי כטיפול "קו אחרון", שהינם מאוכלוסייתה החולה והנזקקת ביותר של מדינת ישראל - המתקיימים מקצבה זעומה לכלל צרכיהם. **זאת, משהסיר המשיב 1 בין לילה את פיקוח המחירים, אשר נהג זה עשור על מוצרי קנאביס רפואי, והתיר את האמרת מחיריו הפרועה לכדי מחיר השווה, במקרים רבים, לכדי 30% עד 100% מכלל קבצתם החודשית.**

81. לפיכך, אין ולא יכול להיות כל ספק, כי הסרתו של פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי בידי המשיב 1, באחת ובלא החלטה של כל רשת בטחון כגון מחירון מומלץ ו/או מחיר מקסימלי מותר ו/או מנגנון לפיקוח על האמרת מחירים ו/או מנגנון סבסוד לנזקקים לו, וכן סירובו לנקוט בכל פעולת פיקוח, אכיפה או רגולציה שהיא, מכוח סמכויותיו על פי כל דין, על מנת לעצור - ולהכיל - את אינפלציית מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי הדוהרת, **מהווה בין היתר, פגיעה מהותית וקשה בזכותם החוקתית של המטופלים הנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי לחיים בכבוד ולבריאות, לפי ס' 2, ו-4 לחוק יסוד: יסוד כבוד האדם וחירותו, וכן לפי ס' 3, 5 ו-8 לחוק זכויות החולה, ועל פי כל דין אחר.**

82. יפים לענייננו דבריה של כבוד המשנה לנשיאת בית המשפט העליון (בדימוס), השופטת עדנה ארבל, במסגרת "הלכת סלאח חסן" (בג"צ 10662/04 סלאח חסן אח' נגד המל"ל ואח'), דגשים לא במקור):

"מקורה של הזכות לקיום בכבוד טמון בגרעינה של הזכות הבסיסית לכבוד האדם שקיבלה הכרה חוקתית בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הזכות למינימום קיום אנושי בכבוד מצויה, כדברי הנשיאה, בליבו ובגרעינו של כבוד האדם. **הזכות למינימום של קיום בכבוד נטועה, לטעמי, עמוק בליבת הזכות החוקתית לכבוד - לכבוד האדם:**"

אכן במשפט בישראל הולכת ומשתרשת התפיסה כי כבודו של אדם כזכות חוקתית אוצר בתוכו גם זכות למינימום של קיום אנושי ובכלל זה קורת גג, מזון בסיסי, וטיפול רפואי אלמנטרי, וכי על המדינה חובה לדאוג לכך שרמת חייו של אדם לא תרד מתחת לסף הנדרש לחיים בכבוד" (עע"מ 3829/04 ישראל טויטו, יו"ר עמותת "מכל הלב" - "ככר הלחם" העמותה לצמצום הפער החברתי בישראל נ' עירית ירושלים, פ"ד נט(4) 769, 779 (2004)).

83. ומתארים, בדיוק כואב, את מצוקתה של אוכלוסיית העותרת – והעולה שנגרמה לה, הם דבריה של כבוד נשיאת בית המשפט העליון (בדימוס), השופטת דורית בייניש (ס' 69, שם, דגשים לא במקור):

"המדובר בפגיעה קשה ביותר, הנגרמת לליבת הזכות של מי שממילא מצוי בתחתית הסולם החברתי-כלכלי ונזקק לגמלה כרשת מגן אחרונה מפני רעב ועוני. בנסיבות אלה, יקשה לקבל כי החיסכון לבדו – שהינו בחלקו בר השגה באמצעים פוגעניים פחות – עולה על הנזק הנגרם לפרטים שזכותם לחיות במינימום של כבוד אנושי נפגעת. אמנם, אין להתכחש לכך שאמצעי זה הופך את עבודת שירותי הרווחה ליעילה יותר – הסדרים גורפים תמיד נוטים להיות פשוטים להחלה וליישום בהשוואה לכללי בחינה פרטנית. אולם, המטרה אינה מקדשת את האמצעים".

וכן בהמשך (שם, 71) -

"שלילתה של רשת המגן האחרונה הדרושה להבטחת קיום אנושי בכבוד מאלה הזקוקים לה ביותר, ובאופן גורף וכוללני, סותרת את חוק היסוד: כבוד האדם וחירותו. התוצאה המתבקשת היא כי יש להכריז על בטלותו של סעיף 9א (ב) לחוק הבטחת הכנסה".

84. סמכותו הבלעדית של המשיב 1 ביישום החלטת ממשלה 1587 על כל היבטיה, לרבות בכל הנוגע להחלת פיקוח מחירים לפי חוק הפיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996, מפורשת הן בהחלטת הממשלה 1587 – היא כתב הסמכתו – והן בדברי המשיב 1 (וראו ס' 5 ו-7 להחלטת הממשלה 1587 בנספח 1 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019; ס' 13 לתצהיר התשובה מטעם משיבי המדינה מיום 14/01/2020), ולסוגיה דנן עולה מעובדת הנהגתו של פיקוח מחירים בידי המשיב 1 על מוצרי קנאביס רפואי במסגרת האסדרה הישנה משך עשור תמים – וכן אף מנוסח ס' 6(ב) לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996 ומהלכת אפא"י. משכך לא יכול להיות כל חולק כי בסמכותו של המשיב 1 לפקח על מוצרי קנאביס רפואי, לרבות להטיל פיקוח מחירים המחייב את הקמעונאיים והמוכרנים במחיר "תקרה" (מחיר מקסימום), ובכל מקרה בסמכותו לקדם הסדרים כעין אלו – ולהביאם להסכמת הממשלה.

85. לאור האינפלציה המתמדת המתקיימת במחירי מוצרי הקנאביס הרפואי למן החלת מתווה האסדרה החדשה – אף במתכונתו כ"פיילוט" וביתר שאת עם החלתה במלואה, במסגרתה האמירו מחירי הטיפול במהלך השנה שחלפה מעת ניפק כבוד ביהמ"ש זה את הצו על תנאי תחת ידיו, בכמעט 100% משהיו במסגרת ה"פיילוט" להחלת האסדרה החדשה – כשכבר האמרתם במסגרתם ה"פיילוט" היתה בשיעור של 300% ויותר, **ברי כי קמה עילה להחלתו של פיקוח מחירים על מוצרי קנאביס רפואי לפי ס' 6(ב)(3) לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996.**

86. לאור מספרם המצומצם של מגדלי קנאביס ויצרנים הפועלים במסגרת האסדרה החדשה בכלל – ובמסגרת פיילוט היצוא בפרט, ובמיוחד לאור מספרם הבודד של מפעלי הייצור המורשים לפעול בארץ – והקטן עוד יותר המורשה לייצא, אדרבה לאור תיאום "המחיר המוזל" במסגרת "פיילוט היצוא" – שהלכה למעשה קובע את אותם 140 שקלים לכל 10 ג' "כמחיר רצפה" שאף אחד מהמסכימים עליו לא יוזילו מכך, **עולה חשש ממש להיווצרותו של "קרטל" בשוק מוצרי הקנאביס הרפואי בישראל בכלל – ובשוק הייצוא של מוצרים אלו בפרט – באופן המקיים עילה להחלתו של פיקוח מחירים על מוצרי קנאביס רפואי לפי ס' 6(א)(1) ו-6(א)(3) לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996.**

87. משכך, ואף לאור סרבנותו במפגיע של המשיב 1 – חרף הוצאתו של הצו על תנאי מיום 05/12/2019 – לממש אי אילו מסמכותיו בדין על מנת להקל ולו בדבר את הפגיעה הקשה המתוארת בגופם, בריאותם שלומם הפיזי והנפשי, ורווחתם של אוכלוסיית העותרת, הרי שהלכה למעשה מפר הוא את חובותיו לפי ס' 4 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו – לפיו "כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל כבודו."

88. וכדברי כבוד הנשיאה לבית המשפט העליון (בדימוס), השופטת דורית ביניש (שם, ס' 33, דגשים לא במקור):

"זכותו של אדם לכבוד לפי החוק היא זכות בעלת שני פנים: פן שלילי, המשמיע כי יש למנוע פגיעה בזכות, ופן חיובי, המטיל חובה על רשויות השלטון להגן על הזכות. במילותיו של הנשיא א' ברק, "שני ההיבטים (ה'שלילי' (הפסיבי) וה'חיובי' (האקטיבי)) הם חלקים שונים מן השלם, שהוא הזכות החוקתית לכבוד. שניהם נובעים מפירושה של הזכות לכבוד כפי שהיא מעוגנת בחוק היסוד. אין בכורה להיבט זה לעומת היבט אחר" (פרשת עמותת מחויבות, בעמ' 749).

89. ודוק: משהתנהלותו של המשיב 1 – בין היתר בהסרת פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי בלא הצבתה של כל רשת בטחון /או מנגנון חליפי שהוא – היא שגרמה לפגיעה הקשה המתוארת באוכלוסיית העותרת מכאן, ומשמה למעלה משנה שמסרב המשיב 1 - אף לנוכח צו על תנאי מכבוד בית משפט זה – להפעיל אילו מסמכויותיו בדין על מנת להקל במאומה על פגיעה קשה זו שגרמו מעשיו שלו, הרי שהמשיב 1 הוא הפוגע בזכויות העותרת, לפי ס' 2 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו - והוא שלא מגן עליה מפני פגיעתו שלו, כפי חובתו מכח ס' 4 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

90. עוד ברי, כי הפגיעה הקשה שנגרמה לאוכלוסיית המטופלים בקנאביס רפואי, בעטיו של הסרת פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי בידי המשיב 1, אינה עומדת בתנאי פסקת ההגבלה שבס' 8 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

א. הסרת פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי בידי המשיב 1 נעשתה בלא כל הסמכה בחוק לעשות - והשלכות מעשיו שעשה בחוסר סמכות עומדות בניגוד לתכלית כתב הסמכתו.

א.1. סמכותו - הבלעדית - של המשיב 1 ביישום מתווה האסדרה החדשה נובעת מהחלטת ממשלה 1587 (וראו ס' 5 ו-7 לנספח 1 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019). החלטת הממשלה 1587 אינה מפרשת ואינה קובעת בלשונה כי החלטה תחייב את הסרתו של פיקוח המחירים שנהג משך עשור על מוצרי קנאביס רפואי, ואין היא אוסרת - במפורש או מכללא - את הטלתו של פיקוח רגולטורי מכל סוג שהוא על מחירי מוצרי הקנאביס הרפואי. משכך, אין כל מקור הסמכה בחוק להחלטתו של המשיב 1 - אותה קיבל וביצע בעצמו ובלא כל עיגון בהחלטת הממשלה 1587 או בכל חוק או תקנה שהם - להסיר את פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי.

א.2. ס' 6 להחלטת ממשלה 1587 קובע כי "תקציב ומשאבים - משרד הבריאות, המשרד לבטחון פנים ומשרד האוצר יסכמו את המשאבים הנדרשים למשרד הבריאות ולמשרת ישראל ליישום התוכנית". הסיפא להחלטת הממשלה דן קובע כי "החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב הממשלתי". כל זאת, לצד הסמכתו של המשיב 1 במסגרת ס' 5 להחלטה זו "לקדם הסדרים נוספים למפורט לעיל שיש בהם כדי לקדם את זכויות, שלום ובטחון הציבור ובכלל זה קידום הליכי חקיקה (כגון בחוק רישוי עסקים או חוק הסדרת הבטחון בגופים ציבוריים, חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, ועוד) ככל שיידרשו".

היינו, שהכירה הממשלה בעובדה כי יידרשו למשיב 1 משאבים למימוש הסמכתו במסגרת החלטת ממשלה 1587 - והסמיכה אותו ביחד עם המשיב 13 לסכמם, וכן הסמיכה את המשיב 1 בס' 5 לקדם הסדרים חקיקתיים הנוגעים בין היתר לפיקוח מחירי התרופה - לצד חיובו בעיגון כל הוצאה תקציבית שכזו בתקציב השנתי (הוא חוק ההסדרים). לפיכך, לא רק שלא נתנה החלטת הממשלה 1587 סמכות - מפורשת או מכללה - למשיב 1 להסיר את פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי בלא כל רשת בטחון, ולייצר אינפלציה הדוהרת מזה שנתיים, אלא שאף הורתה לו לקחת בין שיקוליו כל צורך תקציבי ו/או רגולטורי-חקיקתי (כגון פיקוח מחירים) העלול לנבוע מיישומה - ולסכם את המשאבים הנדרשים בגינם תוך אישורם במסגרת חוק ההסדרים.

א.3. ס' 2 להחלטת ממשלה 1587 קובע כי תכליתה היא "לאפשר למטופלים מקור אספקה ראוי של קנאביס לשימוש למטרות רפואיות". כמודגם לעיל ולאורך כל כתבי בי-הדין בעתירה דנן, הסרתו של פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי בידי המשיב 1 הביאו להאמרת מחירים ואינפלציה הדוהרת מזה שנתיים, ואשר הלכה למעשה מרחיקה את הטיפול מאלו מהישג ידם של הנזקקים לו ביותר - משאלו בעיקרם אוכלוסיה חולה הנתמכת בקצבאות מלל לפרנסתה. משכך, ברי כי לא רק שלא העניקה החלטת הממשלה 1587 סמכות

מפורשת בידי המשיב 1 להסיר את פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי – ובוודאי שלא להותיר מחיריו של שוק זה בלא כל פיקוח רגולטורי שהוא, אלא שבעשותו כאן פעל המשיב 1 להשגת התכלית הפוכה ומנוגדת לזו שבכתב הסמכתו – ומשכך ברי כי הסרת פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי בידי המשיב הינה פעולה שנעשתה בחוסר סמכות מוחלט ודינה בטלות מדעיקרא.

אכן, מושכלות יסוד הן כי "אין סמכות לשום רשות מינהלית אלא אותה סמכות שהוענקה לה לפי חוק. זהו הכלל הבסיסי בדיני המינהל הציבורי: הוא משמש לביקורת החוקיות של כל החלטה מנהלית ללא יוצא מן הכלל" (וראו יצחק זמיר הסמכות המנהלית (ירושלים נבו) תשנ"ו-1996, עמ' 49). לפיכך, נקבע לא פעם כי "מעשי הרשות שנעשו תוך חריגה מסמכות כאין וכאפס הם", ויש לראות בהן "כאפרא דארעא" ו"כחספא בעלמא" (וראו ע"פ 284/74 שותפות אחים אריאל, ו-3 אח' נ' מדינת ישראל פדי כט (1) 390 ; ע"א 311/78 הווארד נ' נ' מיארה ואח' פ"ד לה (2) 505).

4. א. יתר על כן, שהסרת פיקוח המחירים מעל מוצרי האסדרה החדשה, שנעשה באחת ובין לילה, נעשה כאמור על דעת המשיב 1 לבדו – וכמעשה "מנהלי" – היינו שהדבר נעשה כתוצאה של סדרת הוראות מנהל להחלת האסדרה החדשה בפועל, שתוצאותן הישירה היתה שפיקוח מחירים שנהג זה עשור הפסיק באחת לנהוג בפועל. להשלכותיו הקשות של "מעשה מנהלי" זה, שהביאו שוק שמשך למעלה מעשור היה יציב ומהזולים בעולם אל פי תהום – והפכוהו ליקר ואינפלציוני באופן שהפכו לחסר היתכנות תפעולית ממש, את כל אלו בוודאי שלא קיבל המשיב 1 כל הסמכה מפורשת בחוק – לרבות לא בהחלטת ממשלה 1587 - לעשות.

באותו האופן, שבהיותו של המשיב 1 משרד הבריאות – האמון על שמירת בריאות הציבור וקיום כלל החובות והזכויות הקשורות בהבטחת טיפול רפואי הולם, אדרבה אלמנטרי, למי מאזרחי ישראל, הרי אין המשיב 1 רשאי – ואין לו כל הסמכה בחוק – ליישם את סמכותו במסגרת החלטת ממשלה 1587, תוך פטירת עצמו מיתר חובותיו בדין - ופגיעה בזכותם היסודית החוקתית של החולים הקשים ביותר במדינת ישראל לנגישות לטיפול רפואי. כדברי כבוד הנשיאה (בדימוס) השופטת ביניש הנזכרים (הלכת חסן, לעיל): "המטרה אינה מקדשת את האמצעים".

ב. משאין כל הסמכה בחוק להסרת פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי בידי המשיב 1, הרי שלזו אף לא יכול להיות כל צידוק - בוודאי לא כזה העולה בקנה אחד עם ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

1. ב. לא בכדי, שמעשה אלים ממש זה, של הסרתו באחת של פיקוח מחירים על מצרך יסוד חיוני - תכשיר רפואי המוגדר "קו אחרון" ונטול תחליף, הניתן לסובלים ממחלות חשוכות מרפא - לא יכול לעלות בשום צורה ודרך בקנה אחד עם ערך החיים אותו מקדשת היהדות מעל הכל, כדברי כבוד המשנה לנשיא (בדימוס) השופט חיים כהן ז"ל²:

² ח' כהן "ערכיה של מדינה יהודית ודמוקרטית: עיונים בחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו" הפרקליט/ספר יובל (תשנ"ד) 9, 25-26.

"בראש סולם ערכי 'כבוד האדם' עומדת קדושת החיים. בלעדי חייו אין שום כבוד יכול להועיל לאדם; ולא זו בלבד אלא אין לו לאדם ערך ונכס גדול ויקר לו מן החיים עצמם. אין צריך לומר שקדושת החיים הוא ערך-על גם של היהדות וגם של הדימוקרטיה. המסורת היהודית היא כי לא ניתנו מיצוות לישראל אלא לחיות בהן, שנאמר, 'אשר יעשה אותם האדם וחי בהם' (ויקרא יח 5); וחי בהם ולא שימות בהן – 'אין כל דבר עומד בפני פיקוח נפש' (תוספתא שבת טו, יז). והדמוקרטיה מושתתת מעצם טיבה על זכות החיים של כל אדם ואדם... בתורת ישראל לובשת זכות זו צורת חובה [(לעניין חיי עצמו: 'ונשמרתם מאד לנפשותיכם' (דברים ד 15). וראה רמב"ם, הלכות רוצח ושמירת נפש יא-יב. ולענין חיי הזולת: 'לא תעמוד על דם רעך' (ויקרא יט 16)]. "

ואיזה חיים יש לו לילד המפרכס עשרות פעמיים ביום – כשהתרופה היחידה שיכולה לעצור סיוט זה נמנעת ממנו, אך ורק בגין הכנסותיהם המוגבלות של הוריו? איזה חיים יש לו לקשיש המרותק במיטתו בכאבים, שהדמנציה כבר הכתה בו – וזכרונו כבר לא מספר לו על ימים יפים יותר, כשהוא נאלץ בכל חודש לבחור בין מזון ובין התרופה היחידה שמאפשרת לו לישון ומקלה על כאביו ומצבו הנפשי? איזה חיים יש לו לאותו צעיר בשנות ה-20 או ה-30 לחייו, שעד לפני רגע כל כוחו היה במותניו – וחייו לפניו - ובין לילה הכתה בו מחלת ניוון שרירים איומה הכולאת אותו אט אט בגופו, בלא התרופה היחידה המאפשרת לו להתנועע בכוחות עצמו?

כולם כאחד מוגבלים ביכולתם להתפרנס בגין מחלתם, ובעבור כולם כאחד נקבע צורך רפואי בטיפול במוצרי קנאביס רפואי כ"טיפול קו אחרון", ובעבור כולם התאפשרה הגישה הכלכלית לרכישת מוצרי קנאביס רפואי משך כל העת שהנהיג בהם המשיב 1 פיקוח מחירים – שהיו נגישים לכל כיס, ומכולם כאחד נמנעת כעת הנגישות למוצרי קנאביס רפואי – שמחיריהם הרקיעו שחקים (ועוד היד נטויה) למן הרגע שהסיר המשיב 1 את פיקוח המחירים שהנהיג במוצרי קנאביס רפואי משך עשור תמים.

ב.2. פגיעה כה קשה כעין זו בגופם, שלומם, כבודם, בריאותם וחייהם של עשרות אלפים מן המוחלשים ביותר בחברה הישראלית, וזניחתם בידי המשיב 1 בלא כל גישה לטיפול הרפואי היחיד שמסייע בידם – ושהיה בידם ערב החלת מתווה האסדרה החדשה, והורחק מהישג ידם בגין הסרת פיקוח המוצרים בעטיה, לא יעלה על דעתו של איש – ואף לא העז המשיב 1 – לטעון, כי עולה בקנה אחד עם ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית. ונאים לענייננו דברי הגמרא³ – המעוגנים גם בחוקי מדינת ישראל (חוק לא תעמוד על דם רעך, התשנ"ח-1998, (דגשים לא במקור):

"מניין לרואה את חברו שהוא טובע בנהר או חיה גוררתו או לסטין באין עליו שהוא חייב להצילו? ת"ל (ויקרא יט:טז) לא תעמוד על דם רעך"

³ תלמוד בבלי, סנהדרין עגא.

וכך דבריו של כבוד נשיא בית המשפט העליון דימוס השופט אהרון ברק⁴ (דגשים לא במקור):

“נראה לי כי בשל תפיסתנו שלנו את קדושת החיים, מן הראוי הוא שלא נלך בעקבות ההלכות האנגליות והאמריקאיות. שופט בישראל מן הראוי שייתן ביטוי לתחושת הצדק החברתי השוררת אצלנו. מן הראוי לו שיתחשב בסביבה החקיקתית הקרובה והרחוקה המעודדת מעשי הצלה. שיקולים נורמטיביים, מוסדיים ובין מוסדיים, מובילים, על כן להכרה בחובת זהירות מושגית המוטלת על כל אדם לנקוט באמצעי זהירות סבירים כדי למנוע סיכון של ממש לחיים ולגוף של זולתו, בלבד שאין בכך כדי להעמידו בסיכון דומה.”

ג. פגיעה קשה זו שהומטה על אוכלוסיית העותרת, לא רק שנעשית בלא כל עיגון בחוק - ומשכך אין ניתן להצדיקה בכך שמקיימת את תכליתו הראויה של דבר חקיקה כלשהו, אלא שעומדת במפורש בניגוד לתכליתה המפורשת של כתב הסמכתו של המשיב 1.

1.ג. שכאמור, ס' 2 להחלטת ממשלה 1587 קובע כי תכליתה היא "לאפשר למטופלים מקור אספקה ראוי של קנאביס לשימוש למטרות רפואיות". והכיצד הסרתו של פיקוח המחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי שנהג מזה עשור, על תוצאותיו כפי שתוארו בהרחבה לעיל ולאורך כתבי בית הדין שהוגשו לאורך כל העתירה דנן - ושמהותן האמרת מחירים אינפלציונית המרחיקה את הטיפול מידי אלו שאין ידם משגת, שהינן עיקר אוכלוסיית העותרת, מאפשר - או אף מהדהדת אל - קיומה ומימושה של תכלית זו הלכה למעשה, וממילא כרוחה וכלשונה?

2.ג. בוודאי שלאור -

- היקף הפגיעה – והתרחבותו המתמדת כל העת, והבלתי ניתנת לשיעור, של מעגל הנפגעים, מתוקף הצטרפותם של מטופלים חדשים אליו ;
- אדרבה, לאור היותה של התקינה החדשה שכפה המשיב 1 על שרשרת הערך בשם הצמדנו "למשהו שנראה כמו תרופה בכל פרמטר" (וראו עמ' 10 לפרוטוקול הדיון מיום 22/09/2019) - ואשר היוותה את הגורם המרכזי להתייקרותו של הטיפול מלכתחילה - מומצאת כולה בידי המשיב 1 ונטולת כל אחיזה ויסוד במדע, באופן אשר הקימה עליה את התנגדות הקהילה הרפואית - והביאה לא פחות משישה רופאים בכירים בטיפול בקנאביס רפואי בארץ, ביניהם מנהלי מחלקות בדימוס בבתי חולים ציבוריים, לחוות דעתם כנגדה בפני כבוד ביהמ"ש זה (וראו נספחים 11-19 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019);
- לאור הראיות והדיווחים הרבים שהציגה העותרת בפני כבוד ביהמ"ש זה (וראו אך כדוגמאות בלבד נספח ו' לתגובת העותרת מיום 16/12/2019 ; נספח ט' לתגובת העותרת מיום 12/01/2020 ; נספח א' לתגובת העותרת מיום 18/02/2020 ; בקשת

⁴ שיקול דעת שיפוטי – הלכה למעשה (1987)

העותרת להגשת ראיית הזמה מיום 02/03/2020 ; ס' ג.4. לנספח ה' לתגובת העותרת מיום 29/09/2020) לתופעות לוואי קשות במסגרת תקינה בלתי מבוססת במדע זו - וקיים חשש כבד כי תקינה זו מסכנת את שלום הציבור ממש ;

לא יכול המשיב 1 לטעון כי פגיעה זו הינה הכרחית לשם טובת הציבור ו/או האינטרס הציבורי - והוא בוודאי לא הדגים שום אינטרס ציבורי שכזה, להיפך: כל שהודגם במהלך השנה וחצי בהן מתנהלת העתירה דנן הינו אינטרס צר של מספר גורמים מסחריים בודדים לכל היותר.

3.ג. אדרבה -

- מאחר ומדבר המשיב 1 משני צידי פיו, והיכן שנוח לו גורס הוא שכלל החלת מתווה האסדרה החדשה נועד לשם הצמדת הטיפול בקנאביס רפואי לכללי ייצור ואספקת תרופות – ובזאת בלבד מבקש הוא להצדיק את כלל השלכותיה המתוארות, בעוד שהיכן שאין הדבר מתיישב עם צרכיו לפתע גורס הוא כי "מוצרי קנאביס לצרכים רפואיים [...] אינם מהווים תכשירים או חומרי גלם פעילים לתכשירים" (וראו ס' 17 לעמ' 8 בתגובתו המקדמית של המשיב 1 מיום 22/08/2020 במסגרת בג"צ 4072/20 בזלת נחושטן בע"מ נ' שר הבריאות ואח', מצ"ב כנספח יט' לתגובת העותרת מיום 29/09/2020) ;
- ומשברור לכל מי שענינו בראשו שהחלת מתווה האסדרה היטיבה עד כה, ובמובהק, אך ורק עם אותם "השבעים", בעל ההון והמניות שמתווה האסדרה התיר את רסנם, בעוד שהנפגעים הראשונים – והיחידים – ובגופם ובחייהם ממש, כמו בכיסם, הינם האוכלוסייה החלשה, החולה והנוזקת ביותר במדינת ישראל ;
- ומשכל אחד ואחד מן הפתרונות שאכן מיישם המשיב 1, מפילוטי הייצוא ועד מלהכי חקיקה בואכה ליגליזציה, יש בהם רק כדי פטירתו עצמו מאחריות לחולי ישראל, תוך מסירתם לכוחות השוק: שבעוד שליצרנים ישנו אינטרס מובהק לייצא על פני מכירת התוצר בארץ – אדרבה במחיר מפוקח, הרי שהחלתם של מהלכים להיתר צרכנות קנביס לפנאי בלא עיגון זכויותיהם של המטופלים בו לצרכים רפואיים – אף מבחינת מחיר – משמעותו הזרמתם של מליון צרכני פנאי בריאים ומתפרנסים לעצמם אשר יתחרו עם אוכלוסיית החולים על אותה התוצרת.

הרי שברי כי פגיעה קשה זו שפגעה ופוגעת הסרת פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי בידי המשיב 1, בין לילה ובלא כל רשת בטחון, במטופלים הנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי, לא רק שאינה מעוגנת בחוק ודינה בטלות מדעיקרא – אלא שאף לעצמה אינה יכולה להחשב כממלאת כל תכלית ראויה.

ד. משהותרע המשיב 1 שנים טרם הסיר את פיקוח המחירים מעל מוצרי הקנאביס הרפואי – מהשלכותיו הקשות של מעשה זה, וסרב להמנע ממנו ; ומשאף כשראה את התממשות האמרת המחירים ממנו הותרע - במסגרת הפיילוטי להחלת מתווה האסדרה החדשה בשנת 2018, המשיך במעשיו מבלי משים – והחיל את מתווה האסדרה החדשה באופן שהסיר דה-

פקטור את פיקוח המחירים ששרר בזו הישנה ; ומשאף המשיב 1 אינו חולק על האמרתם הדרמטית מחירי הטיפול בקנאביס רפואי מאז הסיר הפיקוח עליהם – ועל הפגיעה הקשה שמהווה האמרת מחירים זו במטופלים הנזקקים לטיפול ; ומשהאמרת המחירים האינפלציונית מכאן והחשש להוצרות "קרטל" מנגד, מקימות עילות להטלת פיקוח מחירים לפי ס' 6(א)(2)-6(א)(3) ו-6(ב)(1)-6(ב)(3) ; ומשהוציא כבוד ביהמ"ש זה ביום 05/12/2019 צו על תנאי המורה למשיב 1 להסביר מדוע לא יוטל פיקוח מחירים על מוצרי קנאביס רפואי – קרי שמצא כבוד ביהמ"ש זה לנכון כי קיימים מקום וצורך לבחון זאת, ובכל מקרה ישנו צורך במציאת פתרון ; ומשאף חרף המחלוקת הבלתי פתירה, המתקיימת זה שנה תמימה בין המשיב 1 למשיב 13 במסגרת ועדת המחירים, במסגרת תומך המשיב 1 בהטלת פיקוח מחירים על מוצרי קנאביס רפואי למול התנגדות המשיב 13, לא מביא המשיב 1 מחלוקת זו הלכרעת הממשלה כמתחייב מהלכת אפא"י ;

הרי שמסרבו המשיב 1 – בלא הסבר והצדקה שהם – לעשות כל שימוש בסמכויותיו כדין מכח חוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים תשנ"ו-1996 והחלטת ממשלה 1587 ומכח כל דין אחר, אדרבה לקיים את חובותיו מכוח ס' 8 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, למנוע פגיעה זו, ממילא אין היא יכולה במהותה להחשב כבמידתית "במידה שאינה עולה על הנדרש";

ברי אף כי פגיעה קשה זו, שקיים ומקיים המשיב 1, באוכלוסיית המטופלים הנזקקים לטיפול בקנאביס רפואי אינה עומדת באף לא אחד מסייגי פסקת ההגבלה הבאים בס' 8 לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו – ומשכך אינה חוקתית.

91. **דוק:** כבוד ביהמ"ש זה יצא מגדרו, על מנת לסמן למשיב 1 את נתיב ההלכה המתאים - שעליו לצעוד בו על מנת לפתור מחלוקתו עם המשיב 13, בהצביעו חזור והצבע על "הלכת אפא"י" – בג"צ 879/79 אגודה שיתופית לפירות א"י בע"מ ואח' נ' שר התעשייה ואח' – המורה כי בעת מחלוקת בין שני שרים בשאלת הטלת פיקוח מחירים, על מחלוקת זו להיות מובאת להכרעה בפני ממשלת ישראל (וראו עמ' 4 ו-9 לפרוטוקול הדיון מיום 04/03/2020 בעתירה דנן). וכך קבע כבוד שופט בית המשפט העליון א' ויתקון בפסיקתו במסגרת "הלכת אפא"י" כאמור (דגשים לא במקור):

"אם נתגלו חילוקי דעות בין שני השרים, מן הדין היה – על-פי המינהל התקין – להביא אותם לפני הממשלה ולקבל את הכרעתה."

ובחריפות רבה יותר –

"הבענו את השתוממותנו על כך שמחלוקת בין מחלקתית זו בין שני שרים על מדיניותם הכלכלית, במקום להיות מוכרעת בישיבת הממשלה, מועלית לפנינו, הרשות השופטת, להכרעה."

92. **אלא שעל אף מאמצי כבוד ביהמ"ש זה, מסרב המשיב 1 – שוב וכפי שעשה לאורך כל הדרך – ללכת בנתיב ההלכה המקובל, וכשם שמסרב לממש אילו מסמכויותיו על מנת לעצור את הפגיעה הקשה באוכלוסיית העותרת – מסרב אף להביא משבר קשה זה על השלכותיו הקשות, ובכללן**

מצוקת העותרת, אך לא רק - שכן לדברים משמעות רוחבית ברורה המשליכה על יישום מדיניותה הכלכלית והחברתית של ממשלת ישראל, בפני ממשלת ישראל ולהכרעתה.

93. משמסרב המשיב 1 לקיים חובותיו לפי כל דין, ובכלל זאת לפי ס' 2 ו-4 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו וסעיפים 3, 5 ו-8 לחוק זכויות החולה, אדרבה מסרב לשעות להוראות והנחיות כבוד ביהמ"ש זה במסגרת ההליכים דנן; ומשהפגיעה באוכלוסיית העותרת כפועל יוצא מהסרת פיקוח המחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי בידי המשיב 1 גלויה לכל והרת אסון היא, ומפרה את זכותם החוקתית לפי ס' 2 ו-4 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו - מבלי שעומדת באף לא אחד מתנאי פסקת ההגבלה שבס' 8 לחוק יסוד זה; **הרי שלכבוד ביהמ"ש סמכות הן טבועה והן שיורית להעניק כל סעד שנראה לו נכון וצודק - על מנת להגן על זכויותיהם בדין של החולים הקשים ביותר במדינת ישראל.**

94. **וכך קובע ס' 15 לחוק יסוד: השפיטה** (דגשים לא במקור) -

" (ג) בית המשפט העליון ישב גם כבית משפט גבוה לצדק; בשבתו כאמור ידון בענינים אשר הוא רואה צורך לתת בהם סעד למען הצדק ואשר אינם בסמכותו של בית משפט או של בית דין אחר.

(ד) מבלי לפגוע בכלליות ההוראות שבסעיף קטן (ג), מוסמך בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק -

(1) לתת צווים על שחרור אנשים שנעצרו או נאסרו שלא כדין;

(2) לתת צווים לרשויות המדינה, לרשויות מקומיות, לפקידיהן ולגופים ולאנשים אחרים הממלאים תפקידים ציבוריים על פי דין, לעשות מעשה או להימנע מעשות מעשה במילוי תפקידיהם כדין, ואם נבחרו או נתמנו שלא כדין - להימנע מלפעול;"

95. ומתאימה ביותר לענייננו קביעתה של כבוד נשיאת ביהמ"ש העליון (בדימוס) השופטת ד' בייניש ("הלכת חסון", בג"צ 10622/04 כאמור, דגשים לא במקור):

"כלל ידוע הוא שבית המשפט לא יתערב בשאלות מדיניות טהורות, אך יהא נכון לבחון את חוקתיותן של פעולות שונות גם אם יש להן, או עשויות להיות להן, השלכות תקציביות. אין חולק על כך שמימושן של זכויות רבות כרוך בתקציבים העומדים לרשות המדינה ובאופן הקצאתם. דבר זה ודאי נכון ביחס למימושן של זכויות חברתיות (ראו פרשת לוזון, פסקאות 10-11 לפסק דיני). למעשה, גם האמנה לזכויות חברתיות קובעת כי המדינה אינה פטורה מלבצע את הצעדים ההכרחיים למימושן של זכויות אלה, אך מכירה בכך שיכולתה של המדינה לקדם זכויות אלה תלויה במשאבים העומדים לרשותה (ראו סעיף 2) 1 (וסעיף 11 לאמנה לזכויות חברתיות)."

96. **לאור הפגיעה הקשה בזכויות אוכלוסיית העותרת - העולה כדי פגיעה ישירה בזכותם לחיים בכבוד ולבריאות, לפי ס' 2 ו-4 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו וזכותם לקבלת טיפול רפואי הולם לפי ס' 3, 5 ו-8 לחוק זכויות החולה תשנ"ו - 1996, כתוצאה מהסרת פיקוח המחירים שנהג זה**

עשור במוצרי הקנאביס הרפואי בידי המשיב 1 ; משהסרתו של פיקוח המחירים זה בידי המשיב 1 אינה מעוגנת כלל בחוק – ונעשתה תוך חריגה מוחלטת מסמכות, ומשכך לא רק שאינה עומדת בתנאי פסקת ההגבלה אלא שבטלה מדעיקרא ; משהאמרת המחירים האינפלציונית, כמו גם החשש להיווצרותו של "קרטל", מקימות עילות להטלת פיקוח מחירים לפי ס' 6(א)(2)-6(א)(3) ו-6(ב)(1)-6(ב)(3) ; ומשהוציא כבוד ביהמ"ש זה ביום 05/12/2019 צו על תנאי המורה למשיב 1 להסביר מדוע לא יוטל פיקוח מחירים על מוצרי קנאביס רפואי – קרי שמצא כבוד ביהמ"ש זה לנכון שישנו צורך במציאת פתרון ; ומשמסרב המשיב 1 לקיים חובותיו על פי כל דין, ובכלל זאת חובותיו מכח ס' 4 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו וס' 2 להחלטת ממשלה 1587, וכן צו על תנאי מידי כבוד ביהמ"ש זה מיום 05/12/2019, ומתעקש להותיר את הפגיעה הקשה בעותרת על כנה.

מתבקש כבוד בית המשפט לעשות שימוש בסמכותו הטבועה והשיורית, ולהענות לבקשת העותרת על סעדיה המבוקשים, ולחילופי חילופין להעניק לה כל סעד שישים קץ לסבלם הבריאותי, הנפשי והכלכלי, של עשרות אלפים מן החולים והמוחלשים ביותר בחברה הישראלית.

סיכום וסעדים ;

97. אין העותרת מבקשת במסגרת בקשה זו, אלא רק את זכותם הבסיסית ביותר של בני קהילתה: זכותם היסודית והחוקתית לשמר – ולהשיב – את נגישותם הכלכלית לתכשיר רפואי שהינו בגדר מוצר יסוד חיוני, הדרוש להם לשם שלומם ובריאותם להמלצת רופאיהם, ואשר היה נגיש להם לאורך העשור בו הנהיג המשיב 1 פיקוח מחירים לגביו – ונגישותו זו נמנעה מהם מיד לאחר ובגין הסרתו של פיקוח מחירים זה על מוצרי הקנאביס הרפואי. היינו, כל שהעותרת מבקשת היא השבתו של מצב לקדמותו: את השבתה, בעבור החולים הקשים ביותר בארצנו, של אותה "רשת המגן האחרונה הדרושה להבטחת קיום אנושי בכבוד" כדברי כבוד הנשיאה השופטת ביניש – היא פיקוח המחירים במוצרי קנאביס רפואי שנהג משך עשור במסגרת האסדרה הישנה.

98. לפיכך, ולאור כל האמור לעיל, ולצד יתר הצווים המבוקשים בעתירתה ובמסגרת מכלול טיעוניה עד כה במסגרת העתירה דנן, **מבקשת העותרת בכל בהילות מכבוד בית משפט זה כי:**

א. יורה על החלת הצו על תנאי מיום 05/12/2019, כצו מוחלט, במסגרתו יורה למשיבי המדינה על השבת מצב לקדמותו - באופן שיוחזר על כנו ויונהג בפועל פיקוח מחירים על מוצרי קנאביס רפואי באשר הם, כפי שנהג במסגרת האסדרה הישנה, וזאת לתקופה שלא תפחת מתקופת המקסימום המותרת בדין להחלת צו פיקוח מחירים - ובכל מקרה עד להחלתם של הסדרים סבסודיים חלופיים בחקיקה, ולרבות קביעתו המפורשת של מקור תקצוב עתידי.

ב. יורה למשיב 1, במסגרת סמכותו כאחראי בלעדי ביישום החלטת ממשלה 1587 (וראו ס' 7, שם, נספח 1 לעתירת העותרת מיום 31/03/2019) - ובהתאם להלכת אפא"י (בג"צ 879/79 אפא"י אגודה שיתופית לפירות א"י בע"מ ואח' נ' שר התעשייה ואח') הנוהגת בענייננו, להביא את המחלוקת הניטשת מזה שנה בינו ובין המשיב 13 - משרד האוצר - במסגרת ועדת המחירים, בסוגיית הטלת פיקוח מחירים על מוצרי הקנאביס הרפואי להכרעת ממשלת ישראל, על מנת שיקבע וידווח לכבוד ביהמ"ש זה מה הם אותם הסדרים תקצוביים ארוכי

- טווח, אותם יש להחיל במסגרת האסדרה החדשה – ואשר רק בכפוף להחלתם בפועל יוכל לפוג תוקפו של פיקוח המחירים שיקבע מכוח הצו המוחלט המבוקש בסעיף א' דלעיל.
99. לחילופין, מתבקש כבוד ביהמ"ש זה ליתן כל סעד שמוצא כנכון, ראוי וצודק בנסיבות הענין.
100. העותרת שומרת על זכותה להוסיף טיעונים ו/או נימוקים ו/או ראיות, ככל שכאלה יתבררו כדרושים בגין ובעקבות תגובות ו/או הודעות ו/או בקשות מי מהמשיבים.
101. מן הדין, הצדק, המצפון והמוסר, להיענות לבקשת העותרת כמבוקש.

יסמין מזרחי, עו"ד אלי דואר, ד"ר ועו"ד פנינה צוקר, עו"ד

באי כוח העותרת, עמותת הקנאביס, הרפואי

היום, 24.11.2020